KØBENHAVNS UNIVERSITET

Universitetsavisen

NUMMER 4 · 19. MARTS 2009 · www.universitetsavisen.ku.dk

Stormvarsel fra klimakongres

Vejrudsigten for de kommende årtier er yderst dyster. Vi lever med en øget risiko for drastiske klimaændringer hvis vi ikke reagerer meget snart. Det eneste vi mangler, er politisk vilje, og derfor er der ingen undskyldning for at sidde på hænderne.

Det var hovedbudskabet fra Københavns Universitets store klimakongres i Bella Center 10-12. marts. Over 2.000 personer deltog, heraf adskillige topforskere fra FN's klimapanel. Gennem tre dage og 58 sessioner delte forskere fra omkring 70 lande ud af deres nyeste forskningsresultater der skal opdatere FN's Klimapanels rapport fra 2007 og danne grundlag for verdens klima-topmøde i København til december.

Læs tema om kongressen side 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 og 17

Fyret for at forske i det forkerte

Hvad er forskningsfrihed værd hvis et fagområde kan nedlægges fordi det ikke passer ind i instituttets strategi? Det spørger forskere på Naturvidenskab efter at faget analytisk kemi er blevet sparet væk. **Læs side 4**

KU satser på det indre marked

Fra september skal alle fakulteter på Københavns Universitet tilrettelægge deres uddannelser efter en fælles års- og skemastruktur. Den skal gøre det lettere for studerende at sammensætte deres uddannelse på tværs af de traditionelle skel.
Læs side 6

Religion som fremmedhed i dansk politik

Der er store ligheder mellem hvordan danske politikere omtalte jøder før anden verdenskrig og hvordan de omtaler indvandrere i dag, dokumenterer ny ph.d.-afhandling. **Læs side 18-19**

NOTER

Nyt destruktivt pointsystem

PROFESSORVREDE – I et indlæg i Politiken den 15. marts langer fem professorer og lektorer ud efter Videnskabsministeriets forslag til fordelingen af forskningsbevillinger. Forslaget indeholder et system der uddeler point efter en rangordning, en såkaldt bibliometrisk forskningsindikator, hvor flere internationale tidsskrifter og forlag bliver favoriseret i forhold til de danske. Ifølge forskerne betyder pointsystemet at forskning i for eksempel dansk sprog, litteratur, historie og kultur vil blive kraftigt nedprioriteret da disse emner ikke har interesse for udenlandske publikationer eller forlag. Forfatterne til indlægget advarer om at nedprioriteringen vil ske i et omfang der vil være 'fuldstændig ødelæggende' for forskningen i disse emner. Videnskabsminister Helge Sander (V) siger at han er opmærksom på potentielle problemer, og at der vil blive mulighed for dispensation fra reglerne i forbindelse med enkelte forskningsområder.

Over tusind internationale studerende på KU

UDVEKSLING – Københavns Universitet byder velkommen til 734 nye internationale udvekslingsstuderende i dette semester. KU huser i foråret 2009 i alt 1.052 internationale udvekslingsstuderende. Det Internationale Kontor i Uddannelsesservice melder at der er skaffet boliger til alle internationale studerende i dette semester.

Top 10-listen ser således ud:

Frankrig	98
Tyskland	80
Spanien	66
Italien	64
Norge	60
Polen	55
England	50
USA	49
Australien	48
Canada	45

FOTO: PHOTOS.COM

FRANSK VISIT – Frankrig topper listen over internationale studerende på Københavns Universitet.

Ny kreativ forening på Nat

STUD.KREA. – Cafe KAFKA er navnet på en ny forening på Det Naturvidenskabelige Fakultet (Nat). Foreningen er stiftet af to biologistuderende som mener at der er mange personer på Nat der enten maler, skriver, tegner eller spiller musik, men som mangler mulighed for at udfolde deres kreativitet. Initiativtagerne vil derfor gennem foreningen udnytte universitetets mange lokaler der alligevel står tomme efter lukketid til at udvikle en kreativ legestue. Tilbuddet er til de studerende ved Nat, men foreningen understreger at alle studerende er velkomne. Første generalforsamling og infomøde om foreningen finder sted den 7. maj.

Flere kvinder bliver professorer

KVINDEKAMP – KU sætter fra 2008-2013 ind på flere konkrete områder for at rekruttere dygtige kvindelige forskere, blandt andet får fakulteterne en økonomisk belønning når de ansætter kvindelige professorer, men allerede nu er der fremgang. Københavns Universitet ansatte nemlig i 2008 dobbelt så mange kvindelige forskere som året før. I 2008 ansatte universitetet i alt 20 kvindelige og 52 mandlige professorer. Det er en mærkbar fremgang for antallet af kvindelige professorer i forhold til året før hvor kun 11 ud af de i alt 71 nye professorer var kvinder. I 2007 udgjorde kvinderne 15 procent af de nyansatte professorer, mens tallet nu er vokset til 28 procent. Opgørelsen kom samtidig med kvindernes internationale kampdag den 8. marts.

Nyheder

Akademisk Boghandel kæmper for sin overlevelse

Fonden bag er gået i betalingsstandsning, men der arbejdes på en redningsplan så virksomheden kan drives videre. Studerende kan fortsat købe bøger

FOTO: AKADEMISK BOGHANDEL

ØKONOMISK KRISE

Af Claus Baggersgaard

Akademisk Boghandel Fond, der driver fem boglader på Københavns Universitet (KU), er gået i betalingsstandsning.

Ifølge fondens direktør, Michael Topsøe-Jensen, var der ingen alternativer da Danske Bank uden varsel lukkede for kassekreditten den 26. januar i år. De væsentligste årsager til de økonomiske problemer er et dramatisk fald i indtjeningen som følge af et lavere optag af nye studerende på KU, faldende valutakurser på pund og dollar og en husleje der ikke står i rimeligt forhold til den indtjening der er ved at drive boghandel på universitetet.

»Betalingsstandsningen har skabt problemer med at bestille bøger hjem, så vi har ikke haft de materialer som de studerende skulle bruge til det netop startede semester. Vi er naturligvis kede af at vi ikke har kunnet servicere vores kunder i det omfang vi gerne ville, men vi forventer en næsten normal leveringssituation fremover,« siger Michael Topsøe-Jensen.

Der arbejdes i øjeblikket hårdt på en rekonstruktion med henblik på at drive virksomheden videre. Det er afgørende at kapitalgrundlaget forbedres. Kreditorerne skal således acceptere ikke at få hele deres tilgodehavende tilbage hvis virksomheden skal overleve.

Akademisk Boghandel Fond, der også driver Forlaget SB, er en erhvervsdrivende fond hvilket betyder at man ikke kan hente kapital fra en ejerkreds. Eneste finansieringsmuligheder er bank- og leverandørkredit og fondens egen kapital. Det er derfor vigtigt at man igen begynder at tjene penge så virksomheden bliver så konsolideret at man i højere grad selv kan finansiere driften. Michael Topsøe-Jensen forventer en afklaring af den fremtidige driftsform i løbet af foråret.

Vigtig opgave

Studenterrådet ved Københavns Universitet var blandt stifterne af Akademisk Boghandel Fond, og de studerende udpeger fortsat tre ud af de syv medlemmer af fondens bestyrelse.

Studenterrådets formand, Mattias Jørgensen, mener at det har stor betydning for de studerende at der er tilgængelige boglader på hele universitetet, men at serviceniveauet skal forbedres i forbindelse med en rekonstruktion.

Akademisk Boghandel er den eneste institution der løfter opgaven med at indsamle oplysninger fra underviserne om hvilke materialer de studerende skal bruge i forbindelse med deres kurser det kommende semester samt opgaven med at bestille materialerne hjem i et passende antal.

»Det er vigtigt at der fortsat er steder på universitetet hvor de studerende kan købe deres bøger og kompendier, og at opgaven med at skaffe fagspecifik litteratur fortsat bliver løftet enten af Akademisk Boghandel eller af andre,« siger Mattias Jørgensen.

Han frygter at det ellers bliver meget mere besværligt at være studerende på KU da boghandlere og hjemmesider med salg af bøger online sjældent kan skaffe publikationer der ikke er 'mainstream' i et tilstrækkeligt stort antal. Konsekvensen kan dermed blive at det bliver mere tidskrævende og besværligt eller måske helt umuligt for de studerende at skaffe de materialer de skal bruge inden semesterstart.

clba@adm.ku.dk

BOGKRISE – Bogladen på Panum er sammen med Akademisk Boghandels fire andre butikker på KU truet af lukning.

FAKTA

Akademisk Boghandel på KU

- Panum – Sundhedsvidenskab
- Biotek
- Humaniora
- Jura Økonomi
- CSS – Sundhed og Samfund

Bring Your Ideas to

LIFE

ÅBENT HUS , NETVÆRKS- & KARRIEREDAG 24. APRIL

Er du færdig med din bacheloruddannelse, eller bliver du det snart? Hvis du er interesseret i at erhvervsrette sidste del af din uddannelse eller netværke dig til et relevant studiejob, så er du velkommen, når LIFE holder åbent hus, netværks- og karrieredag. Her kan du blive klogere på, hvordan din karriere kan udforme sig, hvis du tager en af LIFEs 17 kandidatuddannelser.

Det foregår **fredag d. 24. april på Frederiksberg Campus**, Thorvaldsensvej 40, 1871 Frederiksberg fra 10-15.30

Hele dagen vil der være fokus på at skabe netværk og på jobmuligheder under og efter dit studium. Du vil blandt andet kunne deltage i karriereworkshops og virksomhedsmesse.

Program for dagen

10.00 Mød din fremtidige arbejdsplads: tal med ansatte fra 20 internationale virksomheder og organisationer. Virksomhedsstandene er åbne til kl. 15.
10.00 Karriereworkshops – sådan netværker du dig til et studiejob, praktikophold eller dit første job
11.00 Karriereworkshops fortsat
12.00 Gratis frokost (hvis du er tilmeldt på forhånd)
13.00 Sådan erhvervsretter du sidste del af din uddannelse
13.10 Hør om den af de 17 kandidatuddannelser, du er interesseret i. Ved studieledere og studerende
13.55 Hør hvordan færdige kandidater bruger deres uddannelse
14.55 Hør om en anden af de 17 kandidatuddannelser
15.30 Oplev A-vej – fredagsbaren på LIFE

Læs mere om åbent hus på www.life.ku.dk. Du er velkommen til at møde op på selve dagen uden at tilmelde dig. Men hvis du tilmelder dig, er du sikker på, at der er frokost til dig på dagen. Du kan tilmelde dig på www.life.ku.dk/karriereworkshop.

DET BIOVIDENSKABELIGE FAKULTET
FOR FØDEVARER, VETERINÆRMEDICIN OG NATURRESSOURCER
KØBENHAVNS UNIVERSITET

17 kandidatuddannelser inden for Life Sciences: Agricultural Development – Agronomi – Biologi-bioteknologi – Fødevarevidenskab – Gastronomi og sundhed – Havebrugsvidenskab – Human ernæring – Jordbrugsøkonomi – Klinisk ernæring – Landskabsarkitektur – Landskabsforvaltning – Miljøkemi og sundhed – Miljø- og naturressourceøkonomi – Parasitologi – Procesanalytisk teknologi – Skovbrug – Veterinærmedicin

Fyret for at forske i det forkerte

Hvad er forskningsfrihed værd hvis et fagområde kan nedlægges fordi det ikke passer ind i instituttets strategi? Det spørger forskere på Naturvidenskab efter at faget analytisk kemi er blevet sparet væk

FORSKNINGSVILKÅR

Af Claus Baggersgaard

»Universitetet har forskningsfrihed og skal værne om denne«, står der i Universitetsloven.

Det lyder godt på papiret, men hvad kan den enkelte forsker bruge de fine ord til når en institutleder uden videre kan nedlægge et helt forskningsområde uden at involvere medarbejderne, spørger tillidsrepræsentanter og forskere på Det Naturvidenskabelige Fakultet (Nat). Det er netop hvad der skete i forbindelse med sparerunden på fakultetet i slutningen af januar i år hvor cirka 70 stillinger skulle nedlægges.

Ifølge Leif Søndergaard, AC-fællestillidsrepræsentant og lektor ved Biologisk Institut, fik flere ansatte valget mellem at blive afskediget eller sige ja til en frivillig fratrædelsesordning med begrundelsen at deres forskningsområde ikke længere ligger inden for instituttets forskningsstrategi.

»Det viser hvor svagt vi står i forhold til forskningsfriheden. Det sætter Københavns Universitet (KU) i et meget dårligt lys at man kan blive fyret for at forske i noget forkert,« siger Leif Søndergaard.

Faglige hensyn mangler

Analytisk kemi er et af de forskningsområder der er blevet nedlagt i forbindelse med besparelserne. Lektor Bo Svensmark har nu fået til opgave at lukke og slukke da han alligevel nærmer sig pensionsalderen. Hans kollega, der er professor, blev ifølge Bo Svensmark derimod i første omgang afskediget med begrundelsen at forskningsområdet var nedlagt. Det har dog efterfølgende vist sig muligt at overflytte professoren til Det Farmaceutiske Fakultet. Han har ikke selv ønsket at udtale sig om forløbet.

Bo Svensmark forklarer at en af de begrundelser instituttledelsen gav for at nedlægge analytisk kemi, var at området ikke har formået at tiltrække eksterne bevillinger i tilstrækkelig grad. Under to millioner kroner på fem år er det blevet til.

»Det handler i dag om at være god til at skrive ansøgninger til fonde og sponsorer så forskningen kan styres oppefra af de bevilgende myndigheder. Analytisk kemi er blevet nedlagt fordi det har lavstatus som forskningsområde, ikke fordi det uvæsentligt at vide noget om analytisk kemi eller at der ikke er studerende. Det betyder at både forskningen og undervisningen bliver styret af de eksterne bevillingsgivere og ikke af faglige hensyn, og det er forkert,« siger han.

Bo Svensmark peger på at Kemisk Institut har uddannet cirka 270 kandidater i kemi og miljøkemi i perioden 2000-2008. Heraf har han personligt været vejleder for de 60, men det tæller åbenbart ikke når der skal skæres ned, konstaterer han tørt.

»Jeg elsker mit fagområde og har i mange år knoklet for at holde det på et rimeligt niveau. Langt de fleste af de kandidater jeg har været med til at uddanne, har i dag job i farmaceutiske virksomheder, private firmaer, på universiteter og offentlige institutter og laboratorier. Jeg har nu fået lov af institutlederen til at sige til de bachelorstuderende at de må læse et andet sted hvis de vil specialisere sig i analytisk kemi. Hvordan det skal tiltrække studerende og hjælpe på undervisningsindtægterne er mig uklart,« siger Bo Svensmark.

Snæver opfattelse

Anders Døssing, lektor og tillidsrepræsentant på Kemisk Institut, har ikke fantasi til at forestille sig at ledelsen har haft til hensigt at knægte forskningsfriheden da man skulle igennem den vanskelige proces med at udvælge hvilke stillinger der skulle nedlægges.

»Det har nok nærmere været en pænere måde at sige til folk at der ikke længere er plads til dem. Institutledelsen skulle jo finde en grund til at prikke den ene frem for den anden,« siger han.

Anders Døssing mener dog at man i forbindelse med eventuelle fremtidige nedlæggelser af forskningsemner må være påpasselig med ikke at have en for snæver opfattelse af hvilke forskningsemner der ligger inden for forskningsstrategien, og hvilke der ligger uden for. Ellers vil det 'lugte af' at ledelsen benytter en nedlæggelse af et forskningsemne som en undskyldning for at skille sig af med enkeltforskere som af den ene eller anden grund har gjort sig upopulære.

»Det bør være tilstrækkeligt at forske i et emne inden for kemi i bred forstand. Den enkelte forsker bør have mulighed for at finde et andet forskningsområde i stedet for kun at blive tilbudt en frivillig fratrædelsesordning,« siger han.

Tvunget til beslutning

Mikael Bols, institutleder på Kemisk Institut, oplyser at han ikke kan kommentere på personsager, men han siger:

»Jeg mener ikke en økonomisk påtvunget prioritering

KOMMENTAR

»Lig på bordet«

Nedlæggelsen af analytisk kemi er et godt eksempel på at der er problemer med forskningsfriheden

Videnskabsminister Helge Sander (V) har længe kategorisk afvist at der skulle være problemer med forskningsfriheden. Senest bad han ved Videnskabernes Selskabs årsfest kritikerne om at komme med konkrete eksempler – eller vise hvor der er 'lig på bordet', som han udtrykte det – i stedet for blive ved med deres hypotetiske brok.

Niels Lykke Jensen, afdelingschef i Akademikernes Centralorganisation (AC), mener begrundelsen om at forskere skal afskediges fordi deres forskningsområde skal nedlægges som det skete på Nat – uanset om det er den reelle begrundelse eller ej – er et godt eksempel på at forskningsfriheden er under pres:

»Det sender et klart signal til forskerne om at de hele tiden skal være meget opmærksomme på i hvilken retning bevillingsgivernes præferencer bevæger sig. Det disciplinerer – eller tvinger – dem til hele tiden at vejre hvor forskningspengene er på vej hen, og hvad det vil være populært at forske i. Den form for selvcensur i valget af forskningsområder er dødsensfarlig for den frie forskning,« siger Niels Lykke Jensen.

Han tilføjer at problemet kun i mindre grad er et spørgsmål om formuleringen af paragrafferne i universitetsloven. Det handler i højere grad om at forskerne i dag skal konkurrere om forskningspenge øremærket til specifikke formål.

Tænker strategisk

Peter Harder, en af initiativtagerne bag underskriftsindsamlingen for en revision af universitetsloven og professor ved Institut for Engelsk, Germansk og Romansk på KU, mener at det er mere hensynsfuldt at sige 'Vi nedlægger dit område' end 'Du er den medarbejder vi bedst kan undvære' til de der står til at miste jobbet. Men han påpeger at det har fatale konsekvenser for den frie forskning fordi det tilskynder forskerne til at vælge deres forskningstema ud fra overvejelser om hvordan de bedst sikrer sig mod fremtidige nedskæringer.

»Jeg vil selv føle et pres for at placere mig un-

FOTO: JASPER CARLBERG

Forskere skal have fri tid til egne ideer

Danmarks Forskningspolitiske Råd anbefaler at alle forskere får en grundbevilling så de har tid til at forfølge egne ideer af ren nysgerrighed. Målet er at sikre den frie forskning

FORSKNINGSVILKÅR

Af Claus Baggersgaard

Den bedste forskning opstår på baggrund af nysgerrighed og egne ideer, så det er bekymrende at forskerne i stigende grad oplever det som en kraftig hæmsko at ledelsen på universiteterne og eksterne institutioner styrer og kontrollerer deres arbejde.

Det slår Danmarks Forskningspolitiske Råd (DFR) fast i sin årsrapport der blev præsenteret på en konference tirsdag den 10. marts.

Rådet anbefaler derfor at alle forskere får en grundbevilling hvor der er afsat tid til de projekter som vedkommende alene følger af nysgerrighed.

»En grundbevilling kunne tage brodden af noget af kritikken af at mange i dag føler sig kostet rundt med af ledelserne. Jeg tror ikke man skal tænke i kroner og ører, men i tid. Der skal være en sikret tid hvor man kan bedrive sin egen forskning uafhængig af hvilke strategier der ligger for instituttet eller universitetet,« siger medlem af DFR og professor på Copenhagen Business School Svend Erik Hougaard Jensen.

Han vil dog ikke lægge sig fast på hvor stor en andel af arbejdstiden der skal være fri tid til at udforske egne ideer.

»Det kan ordnes lokalt på de enkelte universiteter og institutter. Det kan sagtens lade sig gøre hvis der er en god ledelse,« siger han.

Behersket glæde

Peter Harder, professor på Institut for Engelsk, Germansk og Romansk på Københavns Universitet (KU) og medforfatter til en hvidbog om problemerne med universitetsloven fra 2003 udgivet af Videnskabernes Selskab, glæder sig over anbefalingen fra DFR, som han håber videnskabsministeren vil lytte til.

»Rådet fokuserer på samme problem som vi gør i Videnskabernes Selskab, nemlig truslen mod oplevelsen af ejerskab til forskningsaktiviteten. Den voldsomt øgede ledelsesaktivitet fører til fragmentering og tab af identifikation med arbejdspladsen,« siger Peter Harder.

Claus Emmeche, lektor på KU og en af initiativtagerne til en underskriftsindsamling for en revision af universitetsloven, mener at forslaget umiddelbart virker som en fornuftig måde at skabe bedre rammer for den frie forskning, men han er alligevel skeptisk.

»Diagnosen er korrekt, tiden til den frie forskning eroderer bort, og medicinen virker fornuftig, men jeg mangler konkret at få at vide hvor meget fri tid til forskning der er tale om. Det løser heller ikke det reelle problem at ledelsen mangler legitimitet,« siger Claus Emmeche.

Han foreslår derfor at man indfører et nyt ledelsessystem med demokratisk valgte råd på institut- og fakultetsniveau. De skal blandt andet have til opgave at ansætte dygtige professionelle fagpersoner til at stå for den daglige ledelse.

Garanterer for friheden

Rektor Ralf Hemmingsen ønsker ikke at udtale sig om emnet da KU er i gang med en intern evaluering af universitetsloven som afsluttes med et debatmøde torsdag den 26. marts i Festsalen.

Han skriver dog i en kronik i Politiken fredag den 13. marts forfattet sammen med rektorerne fra Aarhus Universitet, Syddansk Universitet, Roskilde Universitet, Aalborg Universitet, Danmarks Tekniske Universitet, Copenhagen Business School og IT-Universitetet at:

»Vi ØNSKER at være rektorer for uafhængige universiteter med den størst mulige faglige troværdighed. Derfor er det vores vigtigste opgave at være garanter for forskningsfriheden.«

Videnskabsminister Helge Sander (V) sagde på konferencen arrangeret af Danmarks Forskningspolitiske Råd at han er villig til se på mindre justeringer af loven, men at han vil fastholde den nuværende ledelsesform.

clba@adm.ku.dk

som den vi var nødt til at foretage, på nogen måde berører forskningsfriheden.«

Mikael Bols tilføjer at Kemisk Institut med et stærkt reduceret budget var tvunget til at nedlægge forskningen i analytisk kemi. Da beslutningen blev truffet, var det planen at undervisningen i analytisk kemi skulle fortsætte, men det har efterfølgende vist sig at et samarbejde kan indgås med Farma således at undervisningen fra 2010 varetages derfra.

clba@adm.ku.dk

FLYTTEROD – Ifølge Bo Svensmark havde analytisk kemi netop fået installeret et nyt dyrt måleinstrument da det blev besluttet at forskningsområdet skal nedlægges. Nu skal den såkaldte tripple-quadrupole massespektrometer, Micromass VG QUATTRO II, der bruges til analyse og strukturopklaring af organiske forbindelser i ultrasmå mængder flyttes til Det Farmaceutiske Fakultet.

der områder der er mindre udsat for nedprioritering når afskedigelser sker med henvisning til strategiske prioriteringer. Også selv om mit engagement og mine bedste ideer måske ville pege på at jeg valgte at koncentrere mig om noget andet,« siger han.

En ny rundspørge foretaget af Campus-avisen på Aarhus Universitet nåede frem til en tilsvarende konklusion. Forskerne melder om at institutterne forsøger at dreje forskningen mod områder hvor der er eksterne penge at hente, og forskerne må vinkle deres ansøgninger så de passer til områder med politisk og økonomisk bevågenhed selv om det ligger uden for deres kernekompetence.

clba

FAKTA

Danmarks Forskningspolitiske Råds vigtigste anbefalinger

- Der skal udvikles kodeks for god universitetsledelse der i dialog inddrager det forskningsudførende lag. Det kan blandt andet ske igennem etablering af institutråd hvor de videnskabelige medarbejderes indflydelse, medejerskab og medansvar sikres.
- At forskningsfriheden sikres ved at forskere tildeles en grundbevilling hvoraf der er afsat tid til de projekter som forskeren alene forfølger af nysgerrighed - ud fra eget valg af emne og metode uden hensyn til det øvrige universitets prioriteringer og strategier.
- At bestyrelsernes selvsupplering ophører. Der bør udvikles en anden og mere hensigtsmæssig model for at identificere nye eksterne bestyrelsesmedlemmer.

Antallet af naturvidenskabelige forskere rasler ned

Regeringens officielle politik er at opprioritere forskningen i naturvidenskab og teknik og skabe forskningsmiljøer i verdensklasse, men virkeligheden er den stik modsatte.

Det viser nye tal i Danmarks Forskningspolitiske Råds årsrapport. Her fremgår det at der er blevet 750 færre forskere på de naturvidenskabelige fakulteter i løbet af de sidste ti år samt at naturvidenskabs andel af de offentlige forskningsmidler er dalet fra 30 procent i 1997 til 23 procent i 2006.

»Rådet er blevet overrasket over at ressourcerne til området har været relativt dalende i den seneste tiårige periode. Det gælder også på en række af de klassiske områder hvor Danmark har stået stærkt internationalt,« står der i pressemeddelelsen.

»Der skal sættes flere penge af til dansk naturvidenskab så områdets relative andel af dansk forskning bringes tilbage til det niveau vi var på for ti år siden,« siger rådets næstformand, Leif Kjærgaard.

Tallene overrasker derimod ikke Nils O. Andersen, dekan på Det Naturvidenskabelige Fakultet, KU. Fakultetet har netop skåret cirka 70 stillinger væk.

»De tal stemmer meget godt overens med stemningen blandt forskerne her på naturvidenskab hvor vi oplever at vores økonomi bliver stadig strammere. Vi er blevet færre folk til at forske, og det betyder også mindre bredde og kvalitet i uddannelserne. Selvom vi har fordoblet antallet af kandidater fra naturvidenskab i den periode, så er der sket en klar økonomisk nedprioritering af naturvidenskab i de sidste ti år,« siger han til Dagbladet Information.

Videnskabsminister Helge Sander lover at undersøge problemerne på naturvidenskab.

Baggrund

KU satser på tværfaglighed

Fra september skal alle fakulteter på Københavns Universitet tilrettelægge deres uddannelser efter en fælles års- og skemastruktur. Den skal gøre det lettere for studerende at sammensætte deres uddannelse på tværs af de traditionelle skel

INDRE MARKED I

Af Tania Maria Johannesen

Første årti i det nye årtusind har budt på store forandringer for Københavns Universitet. Ny ledelsesstruktur, nye fakulteter og nye aktivitetskrav for studerende er blot nogle af de ændringer der har fundet sted.

Til september vil hele universitetet blive påvirket af endnu en gennemgribende omlægning når 'det indre marked' bliver implementeret. Det indre marked er del af KU's strategi 'Destination 2012' og har som sit hovedformål at udnytte universitetets faglige rigdom og mangfoldighed ved at gøre det lettere for de studerende at sammensætte studieforløb på tværs af de otte fakulteter.

»Problemet hidtil har været at det er svært at bevæge sig fra fakultet til fakultet. Der er mange forskellige strukturer og skemaindretninger, og det gør det vanskeligt. De nye fælles retningslinjer skal gøre det nemmere at gå på tværs,« fortæller Gitte Duemose Hansen der er specialkonsulent i Uddannelsesservice og projektleder på det indre marked.

Med det indre marked får Københavns Universitet en fælles års- og skemastruktur der blandt andet skal gøre det muligt for studerende sideløbende at følge fag på fakulteter med blokkurser og semesterkurser uden at eksamensperioder kommer i karambolage med undervisning.

Kort fortalt går den fælles års- og skemastruktur ud på at studieåret inddeles i tre forskellige typer uger: normale, beskyttede og skemafri uger. De normale uger er beregnet til almindelig skemalagt undervisning, mens eksamen har fortrinsret i de beskyttede uger. Det betyder at andre fag skal tage hensyn til fag med eksamen i disse perioder ved ikke at planlægge aktiviteter der kræver ekstraordinær arbejdsindsats eller tilstedeværelse. De skemafri uger kan fakulteterne vælge at bruge til selvstudie, reeksamener eller ferie, men der må ikke foregå ordinær undervisning og eksamen i disse perioder.

På samme måde bliver der fælles retningslinjer for hvordan skemaerne skal tilrettelægges. På den måde bliver det lettere for studerende at gennemskue fagenes tidsmæssige placering og på den måde planlægge undervisningsforløb på tværs af uddannelserne.

Fælles uddannelsesbrand

De studerende vil i første omgang få glæde af det indre marked der hvor studieordningerne i forvejen lægger op til valgfrihed, fortæller Gitte Duemose Hansen, men hun ser flere muligheder i den nye skemastruktur.

»Man kan forestille sig at der vil komme nye tværfaglige uddannelser som simpelthen er sammensat på tværs af fakulteter. Vi ser det allerede nogle steder, og jeg tror den udvikling vil blive mere udtalt.«

Hvorfor er det så vigtigt at kunne tilbyde tværfaglige uddannelser?

»For det første handler det om at det passer bedre til de mere sammensatte krav på arbejdsmarkedet. Der efterspørges ikke én, men mange forskellige kompetencer hos de ansatte. Og for det andet skal man se det i forhold til at de studerende bliver mere og mere individuelle. Det samme gælder i andre sammenhænge: vi vil selv træffe vores valg, og vi vil følge vores egne interesser. Den udvikling skal universitetet også hamle op med. Vi skal give studerende mulighed for i større udstrækning at skræddersy deres uddannelse,« lyder hendes vurdering.

Desuden er det indre marked vigtigt i markedsføringen af KU.

»Det gør at universitetet kan stå samlet om et fælles uddannelsesbrand og understrege at vi har nogle særlige ideer med vores uddannelser. KU har måske været vant til at der kom kunder i butikken alene på grund af universitets størrelse, placering og selvfølgelig også uddannelsernes kvalitet uden at vi behøvede at gøre så me-

ugebrevet-europa.dk
Flyv ind bag stjernerne

Udsyn i din indbakke. Gratis hver torsdag.

EU mellem linjerne, bag dørene og under overfladen.
Fra klimakonferencer til asylpakker.
Fra Lissabon til Irland. Fra EU til dig.

Tilmeld dig www.ugebrevet-europa.dk

Fælles struktur forstås forskelligt

Første skridt for det indre marked for uddannelse på KU er en fælles års- og skemastruktur der træder i kraft til september. Men der er stor forskel på hvor langt de forskellige fakulteter er med implementeringen. Og enkelte steder bliver der sandsynligvis aldrig tale om fuldstændig implementering

INDRE MARKED II

Af Tania Maria Johannesen

Det indre marked på Københavns Universitet bliver i informationsmateriale beskrevet som 'et sæt fælles spilleregler på det uddannelsesmæssige område'. Disse spilleregler skal forbedre studerendes muligheder for at tage fag på tværs af fakulteter. Første del af det indre marked går i luften den 1. september, men ikke alle fakulteter er lige langt.

»Man skal jo hele tiden tænke på at det er otte meget forskellige fakulteter. Farma er fx ikke særlig stort og kan hurtigere omstille sig fordi det ganske enkelt ikke består af så mange enheder. Humaniora er kæmpestort, og der er fx utroligt mange eksamener. Det giver i sig selv nogle særlige udfordringer. Vi har valgt en implementeringsform der tager hensyn til forskelligheden og de enkeltes udfordringer. Det vigtigste for os er at konstatere at alle er med på den overordnede linje og er på vej,« fortæller Gitte Duemose Hansen der er specialkonsulent i Uddannelsesservice.

Indre marked betyder ikke en ensretning af alle otte fakulteter, og det er en udbredt misforståelse at hele KU skal overgå til blokstruktur i stedet for semesterstruktur. Et af målene med det indre marked er tværtimod at sikre at de to strukturer kan eksistere side om side uden at det besværliggør udveksling af studerende.

På Nat og Life er blokstrukturen allerede tilpasset de nye fælles retningslinjer, og der kom-

FOTO: SØREN HARTVIG

Delprojekter i Indre Marked

1. Fælles års- og skemastruktur for alle uddannelser
2. Fælles koncept for kursusbeskrivelser
3. Fælles kursusdatabase der gør det lettere at planlægge et tværgående studieforløb
4. Fælles procedure for udvikling af nye uddannelser
5. Fælles principper for fordeling af midler i tværfakultære samarbejder om kurser og uddannelser.

VISIONER OM FRIHED – Fremtidens studerende er klar til at strømme over de åbne faggrænser.

get for det. Men konkurrencevilkårene på uddannelse gør at vi skal oppe os lidt, og det er det her projekt også et led i,« forklarer hun.

Ikke en slikbutik

Med et indre marked der giver de studerende mulighed for at shoppe kurser på kryds og tværs af fakultetet er det nærliggende at frygte at det vil få konsekvenser for fagligheden. Men det afviser Gitte Duemose Hansen.

»Det bliver ikke en stor slikbutik hvor man kan putte hvad som helst i posen. Det ville ikke være til gavn for nogen. Der skal stadigvæk være fokus på den faglige styrke og på progressionen i uddannelserne. Så når vi begynder at lukke op for at studerende kan gå på tværs, skal vi stadigvæk holde fast i de to principper,« lover hun.

Hvordan sikrer den nye års- og skemastruktur det?

»Det sikrer den ikke. Det skal sikres i studieordningerne og i den måde kurserne udbydes på i det indre marked. Det kommer til at handle om at man skal have de og de forudsætninger for at kunne tage det og det kursus. Det vil være helt naturligt,« uddyber hun.

Selv om det indre marked går i luften allerede om et halvt år og projektet skal være med til at brande KU på uddannelsesfronten, er det ikke blevet markedsført med farverige flyers og kulørte kampagner ude på fakulteterne.

»Indre marked egner sig ikke til den slags kampagner. Fordi det er så stort et forandringsprojekt, kommer implementeringen til at køre over en længere periode, så hvis vi nu gik ud og slog på trommer, tror jeg at de studerende ville blive skuffede. Lige nu er vi gang med at få de rammer på plads der er forudsætningen for at få større fleksibilitet i uddannelserne. På vejen mod indre marked vil der være rigtig mange snublesten. Det vigtige er at holde fast i visionen. Og have viljen til at bevæge sig mod målet ved at udvikle uddannelserne,« fastslår Gitte Duemose Hansen.

Den første store milepæl i indre marked er 1. september i år hvor fælles års- og skemastruktur træder i kraft.

Tmjo@adm.ku.dk

mer derfor ikke til at ske de store ændringer på de fakulteter.

Logistisk udfordring

På Teologi og Samf vil uddannelserne fra næste semester stort set være tilrettelagt så de passer ind i den fælles års- og skemastruktur, og det er også målet på Hum. Men med knap en tredjedel af universitets studerende er det en større logistisk udfordring.

»Vi kan ikke bare kigge på Life og Nat og efterligne den måde de har gjort det på. Vi er meget større og har over hundrede uddannelser,« forklarer prodekan for uddannelse Hanne Løngreen.

Trods det store omstillingsarbejde, regner fakultetet med at være klar til den nye års- og skemastruktur, men om der på længere sigt skal ske ydereligere omlægninger, er endnu ikke besluttet.

»Indtil videre har vi ikke besluttet om vi skal have blokstruktur. Det vi med sikkerhed skal, er at sikre sameksistensen mellem blok- og semesterstruktur. Der er nogle uddannelser der simpelthen ikke passer til en blokstruktur. Fx kræver sprogfag det lange forløb for at opnå den mest optimale læringskurve,« forklarer Hanne Løngreen.

Hum har dog besluttet at igangsætte et pilotprojekt i forbindelse med overgangen til den nye struktur for at finde ud af om der er andre måder at tilrettelægge humanistiske fag på end efter den traditionelle semesterstruktur.

»Hvad der på længere sigt kommer til at ske afhænger af pilotprojektet. Det handler om hvordan VIP'erne og institutterne vil se på muligheden for omlægning, for det handler jo i høj grad om at tænke læring på en helt ny måde,« forklarer Hanne Løngreen.

Ingen valgfrihed

Mens studieordningerne på Hum giver de studerende mulighed for at tage fag på andre fakulteter i forbindelse med tilvalg, er der en række fag på universitetet der umiddelbart ikke vil få gavn af det fleksible indre marked. Det drejer sig primært om de autorisationsgivende fag: læge, dyrlæge og tandlæge.

»Der er meget begrænset valgfrihed på Medicin og Odontologi. På bachelordelen er valgfriheden stort set begrænset til valgfrihed i forhold til emne i bacheloropgaven, så de studerende kommer ikke til at få nytte af at kunne tage kurser på andre fakulteter,« forklarer Kamma Tulinius der er fuldmægtig i ledelsessekretariatet på Sund.

»Vi er nødt til nøje at overveje hvad vi vil gøre for ikke bare at lægge om for omlægningens skyld. Der er ingen grund til at genere de studerende med en omlægning de ikke kan få nogen nytte af,« fortsætter hun.

Samme overvejelser lader de til at have haft på Farma hvor det indre marked i første omgang ikke vil blive implementeret på fakultets eneste bacheloruddannelse, dels fordi uddannelsen rummer begrænset valgfrihed, dels på grund af begrænset lokalekapacitet.

Det betyder også at det ikke vil blive lettere for studerende fra andre fakulteter at tage fag på Medicin og på bacheloruddannelsen i Farmaci.

»Til gengæld vil vi fra 2009 etablere nogle nye kurser under indre marked, fx i farmakologi som er et fagområde der er efterspurgt af studerende fra andre fakulteter. De nye kurser udgør en del af kandidatuddannelsen i Lægemiddelvidenskab, og såfremt der er kapacitet på kurserne, kan studerende med de rette forudsætninger tage disse kurser,« fortæller studienævnsformand på Farma Tommy Nørskov Johansen.

Kandidatuddannelsen i Lægemiddelvidenskab er en af i alt tre kandidatuddannelser på Farma og den eneste der ikke kræver en bachelor i Farmaci. Den vil være med når det indre marked går i luften, og fra 2010 vil alle tre kandidatuddannelser være tilpasset den fælles skemastruktur.

»Vi har vores fokus rettet mod kandidatuddannelserne, for det er der man som studerende på Farma har størst interesse i at komme med i det indre marked, og det er også der vi har mulighed for at modtage studerende udefra,« forklarer Tommy Nørskov Johansen.

Kamma Tulinius understreger at der på Sund er en række uddannelser der sagtens vil kunne drage nytte af det indre marked, og at man på fakultetet er i gang med at analysere sig frem til de bedste og mest meningsfulde løsninger.

Jura for alle

Jurastudiet er også særligt i sin opbygning.

»Jura er en professionsuddannelse med en lang række obligatoriske fag som ikke har relevans for studerende uden for fakultetet. Det giver fx ingen mening at tage 'Formueret 3' for andre end jurastuderende. Der hvor det indre marked kommer i spil, er i forbindelse med de valgfrie moduler,« fortæller studiechef Martin Birger Hjørland.

Her ser han til gengæld et stort potentiale i det indre marked, og fakultetet regner med at samtlige cirka 150 valgfag vil være tilpasset den fælles års- og skemastruktur fra næste semester.

»De obligatoriske fag retter sig mod juristprofessionen. Valgfagene er langt mere tværfaglige og kan have interesse for studerende fra stort set hele universitetet der gerne vil have en juridisk vinkel på deres uddannelse. En idrætsstuderende vil måske gerne vide noget om sportsret, og for studerende fra naturvidenskab kan vi blandt andet tilbyde 'spacelaw',« forklarer han.

I forbindelse med en planlagt studiereform næste år, vil det også blive vurderet om nogle af de obligatoriske fag kan tilpasses den fælles års- og skemastruktur, så det bliver så problemfrit som muligt for jurastuderende at kombinere fag fra forskellige fakulteter.

»Det her er noget vi meget gerne vil arbejde for. Vi synes det er alle tiders at udnytte KU's størrelse og bredde langt mere end vi gør i dag,« slutter Martin Birger Hjørland.

Tmjo@adm.ku.dk

Klimakongres

FOTO: LIZETTE KABRÉ

BUDBRINGER – Kongressens videnskabelige hovedkraft, Katherine Richardson, lykkedes med at overbringe den nyeste klimaviden til den danske statsminister og et hav af journalister.

FOTO: LIZETTE KABRÉ

LEGITIMITET – Rajendra Pachauri, formand for FN's klimapanel, understregede med sin tilstedeværelse at KU's kongres arbejdede i forlængelse af FN's seneste klimarapport.

En dyster opdatering

Der var ikke mange gode nyheder på KU's klimakongres i Bella Center. Til gengæld var der et rent allstar-hold af prominente klimaforskere til at præsentere de dystre fremtidsudsigter. Det er nu op til politikerne at reagere på den truende katastrofe, og det skal gå stærkt, lød en af konklusionerne

FOTO: SCANPIX

FOTO: SCANPIX

REPORTAGE

Af Sune Engel Rasmussen

Klimaet har udviklet sig efter de mest dystre fremskrivninger, hvis ikke værre, og vi lever med en øget risiko for drastiske klimaændringer hvis vi ikke reagerer meget snart. Det eneste vi mangler er politisk vilje, og derfor er der ingen undskyldning for at sidde på hænderne.

Det var hovedbudskabet fra Københavns Universitets (KU) store klimakongres, Climate Change: Global Risks, Challenges & Decisions, i Bella Center 10-12. marts. En uforsonlig vind blæste over Amager og satte en perfekt kulisse for de over 2.000 mennesker som deltog i kongressen. Heraf flere hundrede af verdens førende klimaforskere. Gennem tre dage og 58 sessioner delte forskere fra omkring 70 lande ud af deres nyeste forskningsresultater der skal opdatere IPCC's (FN's Klimapanel) rapport fra 2007.

Opdatering af IPCC

Til åbningssessionen var salen fyldt. Som facaden på et tysk landevejskasino rejste et koboltblåt isbjerg sig bag talerstolen, og Michala Petri spillede østrigsk folkemusik, Piazzolla-tangoer og fugledialoger på blokfløjte som for at fuldende stemningen af hotelelevator i den tungt tæppebeklædte kongressal.

Professor Katherine Richardson fra KU var kongressens samlingspunkt, og som leder af den videnskabelige styringskomité var hun den første på podiet. Hun indledte med at forklare årsagen til overhovedet at holde en kongres af denne størrelse.

»Vi er enige med IPCC, men rapporten fra 2007 bygger på fire-fem år gammel forskning og kræver en opdatering. Man har kun indsamlet data om klimaforandringer i omkring 20 år. Derfor er fem års ekstra forskning en stigning på 20 procent. Det ville være en hån at påstå at videnskaben ikke har noget nyt at tilføje,« sagde Katherine Richardson som sørgede for at skrue de optimistiske forventninger ned fra starten:

»Klimaudviklingen ser nøjagtig lige så slem ud som IPCC's *worst case scenario*, hvis ikke værre. Jeg tror ikke at I vil komme til at høre gode nyheder fra naturvidenskaben overhovedet,« sagde Richardson.

Ikke plads til tvivl

Såkaldte klimaskeptikere som Bjørn Lomborg og astrofysikeren Henrik Svensmark var ikke inviteret til at tale ved kongressen, og Lomborg kritiserede for få uger siden KU for kun at invitere et snævert, yderligtgående segment blandt klimaforskerne. Katherine Richardson imødekom selv denne kritik, uden dog at nævne Lomborg ved navn.

»Ifølge IPCC er der 90 procents sikkerhed for at den globale opvarmning hovedsageligt er menneskeskabt. Med andre ord er der 90 procent risiko for at vi er på vej mod en katastrofe hvis vi ikke gør noget. De sidste ti procent er ikke interessante,« sagde hun.

Og formanden for FN's Klimapanel, Dr. Rajenda Pachauri, bakkede Katherine Richardson op.

»Der er ikke plads til videnskabelig tvivl om hvorvidt kloden bliver varmere. Hvis vi vil begrænse temperaturstigningerne til 2-2,4 grader, må CO_2-udledningerne senest toppe om seks år,« sagde Pachauri som understregede at det er de rige landes ansvar at vise vejen for udviklingslandene, men uden at pålægge dem en dagsorden.

»Diskussionen med ulandene har befundet sig i det forkerte spor i mange år. I stedet for at bede landende om at udlede mindre CO_2, bør man se på hvordan man kan udvikle landene anderledes så det ikke kræver de samme mængder CO_2,« sagde han.

Grønne investeringer mod finanskrise

Økonomiprofessor Lord Nicholas Stern er arkitekten bag den meget benyttede Stern-rapport fra 2006 som vurderer klimaændringernes indvirkning på den globale økonomi. Stern talte ved en session på klimakongressen og understregede ligesom Dr. Pachauri at de rige lande bør gå forrest.

»Vi kan ikke forvente at lande som Kina og Indien vil indgå en forpligtende aftale i december. Vi i den industrialiserede verden skal vise udviklingslandene 80 procents reduktioner. Og vise hvordan CO_2-fattig teknologi kan udvikles og anvendes. Det er den indstilling der er i udviklingslandene. De er klar over alvoren i det her, men deres holdning er logisk nok, historien taget i betragtning,« sagde Stern som også afviste al snak om at den igangværende finanskrise skal fejes af vejen før klimaproblemerne kan imødegås.

»Den økonomiske krise burde faktisk gøre klimaindsatsen lettere. Ved at investere i klimavenlige infrastrukturprojekter og grøn teknologi kan vi bekæmpe begge kriser på en gang. Og ved at investere i CO_2-fattig teknologi kan vi arbejde på det 21. århundredes to største udfordringer: fattigdomsbekæmpelse og klimaforandringerne. Og de hænger sammen,« understregede Stern.

»Hvis vi forsømmer klimaindsatsen, skaber den globale opvarmning et fjendtligt klima hvor al udvikling bliver sat tilbage, og hvis vi kun koncentrerer os om klimaindsatsen, forpasser vi chancen for at skabe den internationale alliance der er nødvendig for at afhjælpe klimaændringerne,« sagde Stern som mente at verdens politikere kan afhjælpe klimakatastrofen hvis de vil.

»Vi har teknologien, og vi ved hvilken økonomisk politik vi skal anvende, nemlig CO_2-afgifter og handel med CO_2. Så det eneste der mangler, er politisk vilje.«

Stern-rapporten er blevet kritiseret af blandt andre Bjørn Lomborg og økonomen William Nordhaus for at overdrive klimaændringernes konsekvenser for verdensøkonomien. Stern selv er af den modsatte opfattelse.

»I Stern-rapporten undervurderede vi faktisk risikoen ved ikke at gøre noget. Der har været en større stigning i CO_2-udledninger, og konsekvenserne af udledningerne har vist sig at være større end forventet,« sagde økonomen fra London School of Economics and Political Science.

Havene stiger mindst en meter

Katherine Richardson havde ret. Der var ikke mange gode nyheder at hente på kongressen. Og slet ikke fra tyske Stefan Rahmstorf. Professoren fra Potsdam havde barberet sit indlæg for lyspunkter og fokuserede i stedet på ny og stadig upubliceret forskning der kastede yderligere skygger over en allerede mørk fremtid. Ifølge Rahmstorf viser en revideret model for havvandsstigninger at havene vil stige med op mod 190 centimeter inden 2100. Og selv med lave CO_2-udledninger vil havet stige en meter. FN forudsagde i 2007 havvandsstigninger på mellem 18 og 59 centimeter i samme periode.

»Men det er vigtigt at huske at havstigningerne ikke stopper i 2100,« understregede Stefan Rahmstorf.

»I løbet af de næste par hundrede år kan havet komme til at stige meget mere. De udledninger vores generation forårsager, har langvarige konsekvenser som vil blive en byrde for mange generationer efter os,« sagde Rahmstorf og understregede flere gange at hurtige reduktioner af CO_2-udledninger vil være langt mere effektive i forhold til at bremse havvandsstigningerne end hvis man venter med at reducere.

En fem graders verden

Hans Joachim Schellnhuber er Stefan Rahmstorfs chef ved Potsdam Institute for Climate Im-

FOTO: LIZETTE KABRÉ

BUSINESS AS UNUSUAL – Fortsætter vi udledningerne som nu, bliver verden fem grader varmere, mente Hans Joachim Schellnhuber. Den vil kun kunne brødføde en milliard mennesker.

FOTO: LIZETTE KABRÉ

LOMBORG-NEMESIS – Klimaforsker Stefan Rahmstorf gik til angreb på Bjørn Lomborgs brug af klimadata og forudså alvorlige vandstigninger før – og efter – år 2100.

ClimateChange
Copenhagen 2009
10-12 March

FOTO: SCANPIX

KLIMAFORANDRINGER – Konsekvenserne af klimaforandringer mærkes på forskellig vis på kloden. I Grønland smelter isen med store konsekvenser for regionens sårbare dyre- og planteliv. I Danmark æder havet løs af kysterne som følge af voldsommere storme og øget vandstand. Og i store områder af Kina må millioner af mennesker ofte undvære vand på grund af høje temperatur og kraftig tørke.

pact Research. Og trods en vis sarkastisk sans var heller ikke han ude på at fortælle os at det nok skal gå alt sammen.

En temperaturstigning på fem grader inden 2100 er ifølge Schellnhuber ikke urealistisk, og den vil bringe klimaudviklingen ud af kontrol. Fem graders stigning i gennemsnit vil nemlig betyde at steder som det Tibetanske Plateau vil blive 12 grader varmere, og at gletsjerne på plateauet vil smelte. Gletsjere der forsyner floder som understøtter omkring to milliarder mennesker. Den grønlandske indlandsis vil også smelte hvilket vil medføre havvandsstigninger på syv meter, og kloden vil kun kunne rumme en befolkning på en milliard mennesker, vurderede Schellnhuber som anbefalede et globalt mål om 80 procents reduktion i CO_2-udledning inden 2050 (IPCC anbefaler 50 procent, red.).

Voldsomme klimaændringer vil også medføre problemer med store flygtningestrømme i takt med at store områder bliver ubeboelige. Og det, mener Schellnhuber, indebærer et vist ansvar som få lande vil tage på sig.

»Man kunne jo mene at når USA står for 25 procent af verdens CO_2-udledninger, bør det også tage 25 procent af de mennesker der måtte blive tvunget på flugt af klimaændringerne. Det lyder da rimeligt,« sagde Schellnhuber og udløste en lidt anstrengt latter i salen som afslørede hvor urealistisk det forslag lød for de fleste.

Skrøbeligt Afrika

Det kontinent der måske vil blive hårdest ramt af klimaændringerne, er Afrika. I 2000-2001 blev Mozambique for eksempel ramt af oversvømmelser der gjorde en halv million mennesker hjemløse og dræbte 700. 300 millioner afrikanere lever nu med mangel på drikkevand, og hvis udviklingen fortsætter, vil det tal i 2020 være steget til 480 millioner.

Det vurderede sudanesiske Balgis Osman-Elasha fra Higher Council for Environment & Natural Resources. Sygdomme og fejlernæring, prisstigninger på fødevarer og en 50 procents udryddelse af regnafhængige afgrøder er noget af det Afrika kan se frem til hvis den nuværende klimaudvikling fortsætter, fortalte Balgis Osman-Elasha der også udtrykte bekymring for Afrikas manglende industrialisering i fremtiden.

»To milliarder mennesker i verden har ikke adgang til moderne energikilder, og 50 procent af den tilgængelige energi bruges af 15 procent af verdens befolkning,« sagde hun.

»Om 40 år er al olien opbrugt, og om 60 år er der ikke mere naturgas. Hvordan skal Afrika udvikles når der er så få økonomiske ressourcer og ekspertise?«

Balgis Osman-Elasha pegede også på magtrelationer som en vigtig komponent i klimaforandringerne. Både mellem køn, som på forskellige måder er sårbare over for klimaændringerne, og mellem verdensdele. En ting er udledning af CO_2, noget andet er forhandlingerne på klimaområdet hvor Afrika generelt har meget mindre ekspertise end den vestlige verden, sagde hun.

For politikere er forskere lobbyister

I juni publiceres resultatet af KU's klimakongres i en 30 siders synteserapport der opdaterer IPCC's budskaber fra 2007. Arrangørerne af kongressen håber rapporten vil tjene som inspiration for politikerne op mod COP15 i december, men hvis man spørger John Ashton der er klimadiplomat for det britiske udenrigsministerium, er der langt fra forskningsindsigter til politisk handling.

»For politikerne er forskningen lobbyvirksomhed som alle mulige andre og skal ikke tages mere alvorligt end andre politiske synspunkter,« sagde Ashton som har en fortid i naturvidenskab og således står med et ben i begge lejre. Undervejs i kongressen blev pressen jævnligt kritiseret for at give for meget taletid til klimaskeptikere, blot for at skabe en god historie, men John Ashton havde en anden forklaring på hvorfor så relativt få klimaskeptikere er så fremtrædende.

»Klimaskepticismen trives fordi en massiv indsats mod klimaforandringerne vil kræve statsreguleringer af markedet hvilket strider imod visse politiske ideologier,« sagde han.

Demokratiet under pres

Mens oplægsholderne skiftedes til at male mere eller mindre uhelbredelige dystopier, indtog Katherine Richardson rollen som kongressens ukuelige optimist. Man har altid reguleret menneskelig adfærd gennem lovgivning og regler, sagde hun med tro på at politikerne ved COP15 i december vil tage nødvendige skridt i den retning. Men her indtræder endnu et problem, for ganske vist er en massiv klimaindsats ifølge kongressens hovedbudskaber strengt nødvendig og stærkt presserende, men hurtige, samfundsomvæltende processer vil også ofte sætte demokratiet under pres. Amanda Lynch fra Monash University udtrykte i sit indlæg bekymring på vegne af demokratiet og påpegede et behov for nye former for lederskab for at undgå stigende totalitaristiske tendenser.

»Vi har brug for at skabe nye visioner for lederskab. Klimaudvikling kan ikke forudsiges præcist, og det kan løsningerne derfor heller ikke. Det skal være i orden at gøre forsøg der slår fejl,« sagde Amanda Lynch.

»Som befolkning skal vi kun straffe politikerne hvis de ikke gør noget.«

ser@adm.ku.dk

Kort om klimakongressen

Formål: KU's klimakongres i Bella Center havde til formål at præsentere den nyeste klimaforskning fra mange forskellige fagretninger og formidle den til politikerne som skal forhandle om en global klimaaftale i København i december.

Talere: Kongressen præsenterede flere hundrede talere, heriblandt Dr. Rajendra K. Pachauri, Lord Nicholas Stern, Dan Kammen, James Hansen, Amanda Lynch, Hans Joachim Schellnhuber, Stefan Rahmstorf, statsminister Anders Fogh Rasmussen og klima- og energiminister Connie Hedegaard.

IARU: Kongressen var arrangeret af Københavns Universitet i samarbejde med de otte andre universiteter i IARU-sammenslutningen (International Alliance of Research Universities): Australian National University, ETH, National University of Singapore, Peking University, University of California, University of Cambridge, University of Oxford, University of Tokyo og Yale University

Anbefalinger: Ved kongressens afslutning fik statsminister Anders Fogh Rasmussen overrakt en liste med seks anbefalinger fra den videnskabelige styrekomité der i juni udgiver en 30-siders synteserapport fra kongressen som en opdatering af FN's Klimapanels rapport fra 2007.

FOTO: LIZETTE KABRÉ

KLIMA-CLINCH – Statsminister Anders Fogh Rasmussen spurgte klimaforskerne direkte hvad han skulle forsøge at opnå på december måneds topmøde.

Klimakongres

To grader af forståelse

Vejen til en politikers hjerte går gennem ja-eller-nej spørgsmål, viste det sig da statsministeren fik overrakt en række anbefalinger fra forskerne på klimakongressens sidste dag. Det blev en øvelse i brobygning mellem akademiske usikkerheder og politiske punchlineløsninger

AFSLUTNINGSSESSION

Af Sune Engel Rasmussen

De ser ud til at befinde sig på samme evolutionære trappetrin. Opretgående homo sapiens, alle fem. Midaldrende mænd med mere eller mindre insisterende grå stænk i håret. Nydeligt klædt i mørke jakkesæt med rutineret bundne slips i jordnære farver. Der er med andre ord ikke de store iøjnefaldende forskelle mellem de fem artsfæller på scenen. Alligevel eksisterer der en alvorlig kommunikationsbrist mellem Videnskaben, repræsenteret ved de fire herrer til venstre, og Politikerne, her i skikkelse af ham til højre.

Formålet med KU's klimakongres er netop at forbinde disse to verdener så forskerne kan få større indflydelse på politikernes beslutningsprocesser op til FN's klimatopmøde i København i december (COP15). På klimakongressens sidste dag skal denne øvelse så materialisere sig da værten for COP15, statsminister Anders Fogh Rasmussen, får overrakt seks anbefalinger fra kongressen af professor Katherine Richardson, og herefter giver sin vurdering af anbefalingerne til salen og de fire professorer på scenen: Dan Kammen fra University of California – Berkeley; Lord Nicolas Stern fra London School of Economics and Political Science; Will Steffen fra Australian National University, og Stefan Rahmstorf fra Potsdam Institute for Climate Impact Research.

Politikeren

Statsministeren lægger ud med at erklære sig oprigtigt interesseret i kongressens resultater.

»Det er os politikere der skal tage de endelige beslutninger til december, men jeres input er en central del af forberedelserne og vigtige for at skubbe processen i den rigtige retning,« siger han henvendt til forskerne i salen.

»Det er strengt nødvendigt at vi får en aftale i København til december, men I må også forstå at det kommer til at kræve intense forhandlinger,« siger Fogh og begiver sig ud i en dristig øvelse. Nemlig at oversætte kongressens anbefalinger til handlingsorienteret politikersprog.

»Jeg er glad for at I bygger på IPCC's anbefalinger, og jeg kan forstå at det værste IPCC-scenario kan blive en realitet. Det skal naturligvis med i overvejelserne.«

»Og hvis jeg skal opsummere de seks budskaber lyder de sådan her: det er nødvendigt at lave en aftale i december, vi skal sætte et langsigtet mål, vi skal forpligte os til kortsigtede bestræbelser, de rige lande skal støtte de fattige, grøn vækst er fremtiden og hvis vi forsømmer at handle, så falder vi,« siger Anders Fogh Rasmussen.

Så langt så godt.

FOTO: LIZETTE KABRÉ

STAFETTEN ER DIN – Statsminister Anders Fogh Rasmussen tog klimaforkæmperhatten på da han greb kongressens hovedbudskaber og gjorde dem til sine egne.

Forskeren

»For mig lyder det som om politikeren og forskerne siger de samme ting,« siger Katherine Richardson.

Men panelet har indvendinger.

»Jeg vil gerne udtrykke en bekymring jeg har,« erklærer Stefan Rahmstorf fra Potsdam. »Politikere taler om to graders temperaturstigninger som en ambition og ender måske så med at blive enige om tre grader. Når vi forskere snakker om to grader, så er det en øvre grænse. Som klimaforsker kan jeg ikke ærligt fortælle offentligheden at en temperaturstigning på to grader er sikkert. Jeg anser to grader for at være ikke-sikkert,« siger Rahmstorf til klapsalver fra salen der vidner om at statsministerens punchlines måske ikke er helt dækkende alligevel.

Men Fogh går forskerne på klingen.

»Nu har jeg har brug noget konkret rådgivning her. Stefan Rahmstorf siger at to graders opvarmning ikke er sikkert. Så nu har jeg brug for at vide om vi som politikere stadig kan stole på IPCC's anbefalinger eller ej. Det har været en slåskamp i EU at opnå enighed om målet på to grader, og nu fortæller I mig at det ikke er nok. Jeg har brug for at vide i dag om det nok, eller om er vi nødt til at ændre dette mål,« siger Fogh og giver forskerne en opsang.

»Vi har ni måneder tilbage før et meget vigtigt møde i denne bygning, og nu synes jeg at den videnskabelige verden skal nå til enighed med sig selv. Hvilken platform skal vi politikere arbejde ud fra?«

Will Steffen fra Australian National University påtager sig rollen som mægler.

»Jeg synes det er vigtigt at få sat skibet i søen og sendt i den rigtige retning, så for mig at se er to grader er et rimeligt mål at starte med,« siger Steffen.

Brug for manøvrerum

I sin jagt på præcise tal vil statsministeren også gerne have bekræftet FN's mål om CO_2-reduktion.

»Kan jeg stadig arbejde i retning af 50 procents reduktion i 2050, taget i betragtning at den udviklede verden reducerer med 80 procent? Er det tilstrækkeligt eller ej? Ja eller nej?« spørger Fogh.

Rahmstorf: »Det er endnu en spørgsmål der ikke kan besvares med ja eller nej…«

Fogh: »Men jeg er nødt til…«

Rahmstorf: »Der er gode studier der viser at hvis vi reducerer med 50 procent i 2050, er der 50 procents chance for at blive under to grader. Så det er ikke en garanti. Jeg anbefaler at man sætter sig et mere ambitiøst mål hvis det overhovedet er muligt. Det giver også noget manøvrerum. Der er usikkerhed i forskning, og realiteten viser sig tit at være værre end antaget, så derfor er det godt med en sikkerhedsmargin,« siger professoren fra Potsdam.

Dan Kammen fra Berkeley vil heller ikke lægge sig fast på 50 procent.

»Den bedste og mest aktuelle forskning viser at vi med en reduktion på 80 procent stadig har en 15-35 procents risiko for at ryge over to grader. For enhver sundhedsforsikring vil-

FAKTA

2.000 forskeres budskaber til politikerne

Den fulde ordlyd af anbefalingerne kan findes på www.ku.dk

1. **Udvikling af klimaet.** Der er en øget risiko for pludselige og uigenkaldelige klimaændringer. FN's Klimapanels worst case scenarios, eller noget endnu værre, er ved at blive en realitet.
2. **Social splittelse.** Temperaturstigninger på over to grader vil være svære at klare for nutidens samfund og vil øge mængden af klimaforstyrrelser resten af århundredet.
3. **Langsigtet strategi.** Det er nødvendigt effektivt at nedbringe de klimaskadelige aktiviteter hurtigt. Hvis imødegåelsen af klimaændringerne forsinkes, vil de langsigtede sociale og økonomiske konsekvenser forværres betydeligt.
4. **Retfærdighed.** Klimaændringer rammer forskelligt mellem lande, folk og regioner, og det er nødvendigt med en differentieret strategi der beskytter de fattigste og mest sårbare.
5. **Handling.** Der er ingen undskyldning for ikke at handle. Der eksisterer allerede økonomiske, tekniske, adfærds- og ledelsesmæssige veje til at imødegå klimaudfordringen.
6. **Mød udfordringen.** Det folkelige krav om politisk handling skal imødekommes. Klimaskadelige støtteordninger skal fjernes, og interesser der øger CO_2-udledninger, skal begrænses i indflydelse. Nytænkning i lederskab og omstillinger til bæredygtig levevis er nødvendige.

FOTO: LIZETTE KABRÉ

BRØLET FRA INDLANDSISEN –
Den grønlandske rockstjerne Rasmus Lyberth fulgte kongressen hjem med passioneret sang.

ClimateChange
Copenhagen 2009
10-12 March

le det være en uacceptabel risiko,« siger han.

»Ligesom to grader er en øvre grænse, må vi ikke gå under 80 procent. Hvis vi går under 80 procents reduktion, dømmer vi de fattige lande til endnu større lidelser fordi de er de første der mærker klimaforandringerne,« siger Kammen hvis sidste sætning blev overdøvet af salens klapsalver.

Imødekommende statsminister

Det kan virke som en blindgyde at sætte nogle af verdens førende klimaforskere til at formidle anbefalinger til en statsminister der herhjemme beskyldes for at have undergravet hele den danske miljøindsats. Men i modsætning til sin regeringskollega, miljøminister Connie Hedegaard, som to dage tidligere mest af alt lød som en chef for en betydningsfuld grøn NGO, afholder Fogh sig fra de store reklamefremstød for regeringens neogrønne politik. Tværtimod lader han til at være kommet til Bella Center for at lytte.

Om videnskaben formår at påvirke beslutningsprocesserne ved COP15 i december, vil tiden vise, men Anders Fogh Rasmussen appellerer til at forskerne ikke gør processen mere besværlig end den allerede er.

»Politikere kan kun handle ud fra det vi ved, og derfor er jeres bidrag vigtige. Men forstå mig ret: I sidste ende er vi her i København nødt til at beslutte os for præcise tal, og derfor vil jeg råde jer til ikke at give os for mange bevægelige mål, fordi det er allerede en meget, meget kompliceret proces. Vi har brug for faste mål og sikre tal og ikke alt for mange usikkerheder og risici og den slags ting,« slutter Fogh og lyder som om kommunikationsvejen fra Videnskab til Politik godt kan gå gennem ham.

Statsministerens jobudsigter er der for en gangs skyld ingen der spørger til. Det ville også bare ødelægge den gode stemning.

ser@adm.ku.dk

VOXPOP

Hvad er det mest overraskende du har hørt på klimakonferencen?

Lykke Friis, *prorektor Københavns Universitet.*
»Jeg ved ikke om det er det mest overraskende, men jeg kan i hvert fald fortælle hvad det sjoveste jeg har hørt, er: Tidligere i dag forlod en forsker mig med ordene: 'Excuse me, I have a meeting with the Vatikan Radio'. Det overrasker mig positivt at konferencen har påkaldt sig så stor international opmærksomhed.«

Lilian Yamamoto, *ph.d. i jura ved Kanagawa Universitet, Japan.*
»Manglen på jurister. Der er hovedsageligt fokus på naturvidenskab, økonomi og politik. I Japan er der et større fokus på jura end her, og mange jurister i Japan beskæftiger sig med klimaet.«

Miguel Esteban, *coastal engineer fra United Nations University, Japan.*
»Der er meget optimisme på vegne af vindenergi som er en stor ting i Danmark. Til gengæld er der ingen snak om havenergi, eksempelvis bølgegeneratorer.«

Jeanette Whitaker *fra Centre for Ecology and Hydrology, Lancaster, UK.*
»At man med de nyeste modeller har kunnet få en bedre forståelse for forbindelsen mellem global opvarmning og havstigningerne. Det er ikke overraskende, nærmere skræmmende, at man med disse modeller kan sige at vandstanden vil stige mere end forventet.«

Abha Mishra, *ph.d, Asian Institute of Technology, Thailand.*
»Jeg er overrasket over hvor lidt man har forsket i ulandene. Det er mest den vestlige verden der fremlægger resultater her på konferencen. Der er et stort hul i vores viden når det kommer til konsekvenser af klimaforandringerne i ulandene.«

Jan-Olaf Meynecke, *forsker i marineøkologi på Australian Rivers Institute, Queensland.*
»At vandstanden i verdenshavene stiger hurtigere end forventet. Det vil også få konsekvenser for kystmiljøerne i Australien.«

Ida Auken, *medlem af Folketinget (SF).*
»Hvor rystende meget værre det står til end jeg troede. Jeg har været til Schellnhubers præsentation, og jeg er overrasket over hvor store problemer fem grader-scenarierne giver.«

Konrad Steffen, *direktør for The Cooperative Institute for Research in Environmental Sciences, USA.*
»At der nu er en gryende konsensus – også blandt politikere – om at målet om at begrænse opvarmningen til to grader er for højt sat. Fem grader ville være en katastrofe, 1,6 grader ville nok være klogere. Videnskaben har vidst det længe, men det er nyt at politikerne har forstået det.«

Jesper Theilgaard, *berømt vejrmand.*
»At folk her er enige. Det er rart at vi er sluppet for det mudder af mere eller mindre underlødige indlæg der normalt præger klimadiskussionen. Det er godt at der nu er ved at komme overblik i debatten.«

Ian Chubb, *rektor på Australian National University, formand for IARU.*
»Jeg er overrasket over hvor hurtigt klimaforholdene er blevet forværret, og hvor langsomt vi reagerer på klimakatastrofen. Jeg er ikke klimaforsker, og folk som mig ser blot klimaforandringerne i medierne. De nye data her fra kongressen er skræmmende, men det er bedre at bygge sin frygt på beviser frem for følelser.«

Af Julie Caspersen, Sune Engel Rasmussen og Christoffer Zieler.
Fotos: Christoffer Zieler

Klimakongres

FOTO: LIZETTE KABRÉ

FLØJTEBETVINGER – Virtuosen Michala Petri spillede duet med sig selv og lod hænderne danse over fløjterne som edderkopper i heftig parring.

UVENTET RØGELSE – Kronprinsen besluttede kort tid før kongresstart at lægge vejen forbi og lytte med. Bestyrelsesforkvinde på KU Bodil Nyboe Andersen og rektor Ralf Hemmingsen passede på ham.

Om at fange en kulkalkun

Universitetsavisen mødte James E. Hansen. Han mener, modsat de vestlige regeringer, at det er tid til at droppe kullet. Nu

FOTO: CHRISTOFFER ZIELER

KLIMAULYDIGHED – James E. Hansen lader ikke politikere og brændselsproducenter slippe frivilligt for at høre budskabet fra videnskaben.

INTERVIEW

Af Christoffer Zieler

Hvis man vil tale med James E. Hansen på en stor klimakongres, skal man slås. I det her tilfælde med en lille tætpakket gruppe af Mærskfolk, en britisk klimaforsker i lyserød skjorte og en freelancejournalist med langt hår.

Hansen er NASA-forsker, direktør for The Goddard Institute for Space Studies og en af de første som så faresignalerne i de tidlige data om drivhusgasser. Han råbte den amerikanske kongres op i 1980'erne og var stærkt medvirkende til at klimaproblemet kom på den politiske katastrofeliste. Professor Hansen er kort sagt klimarockstjerne, og *Universitetsavisen* trækker af sted med ham med et løfte om at hjælpe ham med at finde noget frokost.

Fra Venus til Jorden

»Dengang i 1980'erne var vi mange der trak på skuldrene,« beretter hans klimaforskerkollega fra Københavns Universitet professor Ole John Nielsen. »Men han havde jo ret.«

Ole John Nielsen leder i fællesskab med Hansen en videnskabelig session på klimakongressen om betydningen af andre drivhusgasser end CO_2, det gælder for eksempel ozon og metan.

James Hansen er i dag en upopulær figur i dele af energisektoren fordi han insisterer på at det nuværende CO_2-kvotesystem er ubrugeligt. Han kritiserer også voldsomt den fortsatte brug af kul til energifremstilling – dårligt nyt for de mange politikere og lobbyister som for øjeblikket markedsfører ideen om 'rent kul'.

Hansens vej ind i klimaforskningen begyndte i 1970'erne da han og hans NASA-kolleger undersøgte vejret på Venus.

»Jeg foreslog et eksperiment på Venus som tog fem år at bygge. Imens det stod på, blev jeg interesseret i Jordens atmosfære. Det var på den tid man opdagede at cfc-gasser nok gjorde skade på ozonlaget, og NASA besluttede at undersøge sagen. Man betragtede ozonproblemet som et helbredsproblem fordi folk måske kunne få kræft på grund af øget uv-stråling. Jeg foreslog at vi skulle udvikle en model der også kunne sige noget om klimaeffekten af ozonforandringerne.« Resultaterne var bekymrende, og James E. Hansen fremførte dem for de amerikanske beslutningstagere.

Vi behøver ikke brænde det hele

»Jeg havde fremlagt mine resultater i kongressen ad flere omgange siden 1982, men i 1988 fik jeg pludselig en masse opmærksomhed. Naturen samarbejdede i 1988 ved at levere en ekstraordinært varm sommer.«

Pludselig var der fokus på Hansens budskab.

»Efter endnu en tale for kongressen i 1989 forlod jeg det politiske miljø. Jeg fortalte Al Gores komité at Det Hvide Hus havde ændret mit vidnesbyrd, og det gjorde det klart for mig at der er en forbindelse mellem klimadiskussionen og politik.«

Denne klimakongres er blevet kritiseret for at være overdrevent politiserende.

»Indtil nu har særinteresser haft langt større indflydelse på klimapolitik end videnskab.«

Vores vej mod frokostbuffeten har meget apropos ført os forbi Mærsk Oils stand. Vi gør holdt her. Hansen uddyber sin pointe.

»Hvis vi overlader det hele til politikerne og folk fra de fossile brændsels-industrier, så konkluderer de at vi ikke kan gøre noget. Man tager det som et gudgivet faktum at vi pinedød skal brænde alle fossile energikilder i verden. Hvis vi gør det, bliver klimaproblemet uløseligt. Så jeg siger at vi skal påvirke hvilke valg offentligheden har når det gælder energikilder.«

»Af de fossile energikilder er kul så afgjort den kvantitativt vigtigste. Kul alene står for 50 procent af den fossile udledning af CO_2. Olie 37 procent og gas resten. Men olien løber jo tør, så det her handler især om kul. I princippet kan man indkapsle udledningerne fra kul, og for tiden er der en slags lade-som-om-politik om at vi gør kul CO_2-venligt, men det er fiksfakserier. Man bør tillade kulkraftværker i det øjeblik de *kan* indkapsle CO_2, men industrien burde ikke slippe af sted med påstanden om at man er i færd med at gøre det hele CO_2-neutralt, for vi ved at det vil tage årtier før teknologien er klar.«

En kul-tyrker

»Jeg troede det var en klar sag; at hvis man forklarede sagen for politikerne, så ville de se hvad der er påkrævet. Men det er omvendt. I hvert eneste land jeg har besøgt, også de lande der taler meget grønt, ser det helt anderledes ud.«

»Jeg skrev et brev til den tyske kansler, og hun inviterede mig til et møde frem for at jeg fik brevet trykt i aviserne. Og tyskerne planlægger at fortsætte med at udbygge kulkraftværkerne. Vi var ikke uenige om de videnskabelige fakta der klart siger at vi må udfase kullet, så jeg spurgte hvordan det kunne hænge sammen. Vi vil have et system hvor man handler med kvoter, og vi vil sætte kvoterne ned, sagde de. Men det duer ikke. Hvis de vil bremse udledningerne, er de nødt til at lukke for brugen af kul.«

Skal de have en 'coal turkey', eller kold tyrker, som det hedder på dansk?

»Ha. Ja, netop. Men det er ikke erkendt endnu rundt omkring. Klimaproblemet kan ordnes, og det vil give en masse gavnlige effekter. Men vi skal af med kullet. Dit eget land, Danmark, bruger også en masse kul, og I har ikke erkendt det her endnu.«

»Det gælder om at få en pris på CO_2. Måden at gøre det på er at give pengene tilbage til befolkningerne. Beskat CO_2, men giv pengene tilbage til folk. Så ville de der har et begrænset CO_2-forbrug tjene penge. Det kan fikses.«

I dag bruger vi de grønne skatteindtægter på alt muligt forskelligt.

»Netop, så folk vil ikke finde sig i at de stiger. Det skal være en skat der er så høj at den påvirker den enkeltes valg.«

Kommer det til at ske?

»Det kunne ske. Men det ser ud som Europa og USA har tænkt sig at fortsætte med kvotesystemet, og Kyoto har vist os hvor ineffektivt det er. Det virkede overhovedet ikke. Selv de lande der opfyldte målene, øgede deres udledninger fordi de kunne plante et træ i Burma eller noget i den stil.«

En sagte snurren afslører en journalist fra hjemmesiden Envirobeat som også optager seancen. Mærskfolkene kredser lyseblåt omkring os. De ser venlige ud. De har planer for Hansen.

Selv vælger Hansen sine møder med omhu. Om aftenen taler han med unge miljøaktivister på Det Fri Gymnasium på Nørrebro om civil ulydighed. Han mener ikke at verdens unge passivt skal acceptere at vores regeringer fortsætter med at bruge snavsede energiteknologier. Forskning alene redder tydeligvis ikke planeten i James E. Hansens verden.

chz@adm.ku.dk

VOXPOP

FOTO: LIZETTE KABRÉ

Klimakongres

ClimateChange
Copenhagen 2009
10-12 March

FOTO: LIZETTE KABRÉ

KATASTROFALT VELOPLAGT – Johan Rockström underholder en kongreshal fuld af forskere om verdens dystre fremtidsudsigter.

For døve øren

Johan Rockström mener at det er pinligt at kun en enkelt statsminister deltog i KU's klimakongres. Forskerne taler ned i det sorte hul der adskiller viden og politik

INTERVIEW

Af Christoffer Zieler

Måske er det en bagvendt form for forfængelighed, men videnskabsfolk kommunikerer sjældent smukt.

På KU's klimakongres er standarden en snøvlet tale på gebrokkent engelsk, en hjemmestrikket PowerPoint-præsentation med en milliard ord per side og et layout i grelle farver der ser ud til at være designet af stilforvirrede chimpanser. For den udenforstående kan det forekomme utroligt at fagfolkene overhovedet forstår hinanden.

Og så er der undtagelserne. Professor Johan Rockströms indlæg er for eksempel en audiovisuel klimavidenskabelig tour de force. Rockström er ekspert i naturressourceforvaltning og direktør for Stockholm Environment Institute. Han er en vigtig stemme i klimadebatten, og som formidler er han på Bjørn Lomborg-niveau. *Universitetsavisen* beder ham tale om broen mellem videnskab og politisk handling.

»I lang tid har forskningsverdenen haft ganske lille betydning for de beslutninger politikere træffer,« siger Rockström.

»Og i den forstand har FN's klimapanel (IPCC) været en enorm succes. Det er et af de få eksempler på at den videnskabelige verden har kunnet mobilisere sig selv og få indflydelse. Problemet er nu at mere og mere videnskab peger på at klimaproblemet er større end IPCC har vurderet. Denne kongres er den første større arena hvor det budskab bliver formuleret klart.«

Rykker kongressen noget?

Kongressen gør det rigtigt ved at integrere det politiske element, mener Rockström.

»Man har ikke blot samlet 2.000 mennesker. Man har samlet de rigtige 2.000. Topfolkene. Men jeg er pessimistisk når det gælder den effekt kongressen har på politikernes beslutninger. Indtil videre ser vi mere retorik end handling. Selv de mest ambitiøse løsningsforslag der er lagt frem af Storbritannien, af Tyskland og i EU vil ikke komme i nærheden af at løse klimaproblemet.«

»Problemet er ikke så meget at videnskabsfolk ikke kan kommunikere, men at de taler i det sorte hul der adskiller videnskabsfolkene og politikernes udgangspunkt for klimaforhandlinger. Det havde været lettere hvis videnskaben støttede de mest ambitiøse forslag fra EU, men videnskabsfolkene står nu og siger: 'Hør gutter, vi beundrer jer for at tale om 40 procents reduktioner, men vi bliver desværre nødt til at tale om 90 procent.'«

Mangel på runde borde

Rockström mener imidlertid også at videnskaben kunne gøre mere for at få politikerne i tale.

»Selv om denne kongres er vældig godt organiseret, så er den stadig traditionelt sat op. Folk præsenterer deres resultater, og det meste foregår envejs. Her er ingen dybdegående rundbordsdiskussioner om politisk handling.«

Hvem skulle med?

»Når du samler de bedste miljøforskere på Jorden for at diskutere det mest påtrængende problem vi har, burde man nok have forsøgt at samle nogle flere statsoverhoveder. Det er pinligt at den svenske statsminister ikke er her. Og den norske og den finske. Bare de nordiske statsministre til en rundbordsdiskussion med folk som John Schellnhuber, James E. Hansen og Nick Stern. Alt peger på at politikerne skal forhandle om det forkerte. Virkeligheden er langt værre end det man forhandler om.«

Han understreger at dette ikke er ment som en kritik af kongressen.

»Det er potentielt den vigtigste og bedst organiserede videnskabelige klimakonference nogensinde. Men når beskeden herfra er så dramatisk, så kunne det have retfærdiggjort en endnu højere grad af involvering med den politiske arena.«

»Man kunne invitere chefforhandlerne også. Når jeg møder de politiske forhandlere, siger de ærligt at de ikke kan rumme mere videnskab. De er totalt fokuserede på at forhandle om *hvordan* man skal forhandle. De er slet ikke nået til at diskutere hvad de skal forhandle om. Al deres *brain power* går med at slås om procedurer og teknikaliteter. Hvis man kunne ryste dem lidt, ville det være utrolig hjælpsomt. Jeg tror ikke vi trænger igennem til dem nu.«

Avisen Information kunne rapportere at mange af jer her på kongressen frygter en ny Kyoto-aftale. Hvad mener du?

»For at sige det hårdt: Det er meget bedre hvis København bliver en fiasko, end hvis man underskriver en ny Kyoto-aftale. Det er sådan en halvhjertet aftale vi er på vej imod nu, desværre.«

Rockström mener at Kyoto har låst klimadebatten i 15 år. Et afgørende fremskridt ville være hvis politikerne forpligtede sig til at udfase de fossile brændstoffer, og med dette udgangspunkt gik i gang med at skabe en ramme for at det kunne ske.

»Vi har brug for en fleksibel aftale. Og videnskaben skal påvirke målene i takt med at vi får ny viden. Kyoto var en statisk aftale. Den resulterede i absolut intet.«

chz@adm.ku.dk

Hvad er det vigtigste forskningsresultat du fremlægger på konferencen?

Jeanette Whitaker *fra Centre for Ecology and Hydrology, Lancaster, UK.*
»At biobrændsel er mere lovende end vi troede. Det kommer til at kræve mindre landbrugsjord at producere og vil udlede færre drivhusgasser end vi troede. Biobrændsel er tidligere blevet præsenteret negativt, men jeg har kunnet komme med gode nyheder.«

Abha Mishra, *ph.d, Asian Institute of Technology, Thailand.*
»Jeg har fortalt om hvordan klimaforandringer påvirker risbønder i Thailand. Mit indlæg handlede om hvordan vi som forskere kommunikerer vores resultater videre til bønderne.«

Moussa Ouedraogo *fra Centre National de Semences Forestiére, Burkina Faso. For tiden ansat på Københavns Universitet.*
»I Burkina Faso er træet Parkia Biglobosa vigtigt for befolkningen fordi det blandt andet sørger for mad til mennesker, foder til dyr, brændsel, medicin og beskytter jorden mod at tørre ud. Jeg har undersøgt om træet vil kunne gro i nye regioner – om det vil kunne tilpasse sig klimaændringerne. Resultatet viser at træet godt vil kunne overleve i andre afrikanske lande, men træets evne til at vokse sig stort varierer. Desuden ved vi ikke hvordan Parkia Biglobosa vil påvirke et fremmed økosystem på lang sigt.«

Jan-Olaf Meynecke, *forsker i marineøkologi på Australian Rivers Institute, Queensland.*
»Mudderkrabben, som man spiser mange af i Australien, vil få bedre levebetingelser ved Australiens nordlige kyster på grund af kraftigere regnskyl. Det betyder større fangster og prisændringer for fiskerne der vil kunne flyve den øgede krabbefangst til Sydney og sælge dem til en høj pris der. Jeg har præsenteret en model der kan bruges til at forudsige hvornår man vil kunne forvente større fangster af mudderkrabber.«

FOTO: LIZETTE KABRÉ

ClimateChange
Copenhagen 2009
10-12 March

Koteletter uden grænser

Klimaforandringerne er et nådesløst globaliseret fænomen, og Afrika er sandsynligvis det kontinent der vil blive hårdest ramt af den globale opvarmning. Men vejret er ifølge professor Anette Reenberg blot én af flere udfordringer for verdens fattigste. Sagens kerne kan udtrykkes i svinekoteletter

KØD PÅ BORDET – »Når du for eksempel spiser din danske svinekotelet, ligger en fjerdedel af det fødevareareal der indgår i grisens foder, i Argentina hvorfra man henter sojabønner. Samtidig eksporteres 85 procent af den danske svineproduktion,« fortæller Anette Reenberg, sessionsleder på KU's klimakongres.

INTERVIEW

Af Sune Engel Rasmussen

Vi er selv ude om det, det ved vi godt. At gletsjerne smelter og havene stiger; at korallerne dør og den danske sommer måske bliver lidt lunere – og mere blæsende – i fremtiden. Men de der lægger ryg til de største prygl når regningen skal betales, er med stor sandsynlighed verdens fattigste. Sådan er det altid, og det ved vi også godt. For selv om man kan gøre et mere eller mindre helhjertet forsøg på at regulere sit CO_2-udslip inden for nationalstatens rammer, er klimaforandringerne et ubestrideligt globaliseret fænomen. Og et brummende kulkraftværk i Europa slår igen som en knasende tørke i Afrika. For nu at stille det malerisk op.

Universitetsavisen har mødt Anette Reenberg som er professor i Geografi ved Københavns Universitet (KU) og specialist i geografiske forhold i det vestafrikanske Sahel-område, og særligt Burkina Faso. Anette Reenberg var sessionsleder ved KU's klimakongres 10.-12. marts (Session 34: Adapting Human Land Use to Climate Change), og hun mener at klodens fattigste kontinent kan blive hårdt ramt af klimaforandringerne. Men én ting er skiftende vejrforhold, noget andet er alle de andre udfordringer Afrika står over for.

»Det er rigtigt at Afrika er mere skrøbeligt end andre kontinenter. Især fordi Afrika har så mange forskellige udfordringer der spiller sammen. Fattigdom, høj sygdomsfrekvens og en dramatisk befolkningsvækst,« siger Anette Reenberg og fortæller at Afrikas befolkning sandsynligvis vil blive fordoblet i løbet af de næste 25 år. Det medfører et enormt pres på kontinentets landressourcer, og netop menneskets udnyttelse af klodens landareal er ifølge Anette Reenberg et centralt problem ved klimaændringerne.

En globaliseret kotelet

»En tredjedel af CO_2-udslippet de sidste 200 år skyldes omdannelsen af skov til landbrugsjord. Og de sidste 100 år er det areal der er til rådighed per person, faldet fra otte til to hektar på grund af befolkningsvæksten,« forklarer Anette Reenberg og giver et eksempel på hvordan presset på klodens ressourcer udspiller sig i Afrika.

> »Først handlede det om ørkenspredning, senere om bæredygtig udnyttelse af naturressourcegrundlaget, og nu laver vi projekter der handler om tilpasning til klimaet. Men det drejer sig jo alt sammen om at forstå hvordan mennesket tilpasser sig ressourcegrundlaget.«

»Jeg har netop vejledt en bachelorstuderende der undersøgte hvilke konsekvenser det kan få at Saudi-Arabien nu har problemer med klimaet og har brugt nationens grundvandsressourcer til kunstvanding. Saudierne har nu svært ved at dyrke deres landbrugsjord og er begyndt at leje jord i Sudan. Ressourcemanglen får ofte sådan nogle kaskadeeffekter, så det er meget svært at skille tingene ad,« forklarer hun og afviser at se på klimaforandringerne i Afrika som et isoleret fænomen.

»Verden er globaliseret på godt og ondt. Saudi-Arabiens involvering i Sudan er ét eksempel. Et andet er landbrugsproduktionen som tidligere i høj grad var lokalt orienteret, men som nu er langt mere globaliseret. Når du for eksempel spiser din danske svinekotelet, ligger en fjerdedel af det fødevareareal der indgår i grisens foder, i Argentina hvorfra man henter sojabønner. Samtidig eksporteres 85 procent af den danske svineproduktion,« fortæller Anette Reenberg.

»På den måde kan befolkningsvækst og velstandsstigning nogle steder i verden sætte sit aftryk helt andre steder.«

Biobrændsel truer fødevarer

Presset på klodens ressourcer øges yderligere af den stigende interesse for biobrændsel, forklarer Anette Reenberg som er skeptisk over for idéen om at udnytte landbrugsareal til dyrkning af biobrændsel.

»Det man kalder andengenerationsbiobrændsel som ikke skal dyrkes, kan have en positiv effekt. Men for eksempel majs og raps fylder *enormt* meget, og hvis det skal dyrkes i konkurrence med fødevareareal, skaber det et uhyggeligt pres på ressourcerne,« siger hun og giver et regneeksempel fra en konference hun deltog i for nylig.

»For at dyrke biobrændsel nok til at forsyne Spaniens transportsektor med energi, ville man være nødt til at dyrke hele landets areal op. Det er jo slet ikke holdbart.«

Ved klimakongressen ledte Anette Reenberg en session der omhandlede hvordan arealanvendelsen kan tilpasses klimaforandringerne, og hvilke konsekvenser menneskelig udnyttelse af jorden har for det globale miljø. Men klimaet har ikke altid været overskriften på hendes forskning. Medierne og den overordnede retorik i forskningsverdenen har altid været med til at sætte en forskningsdagsorden, fortæller hun.

»Først handlede det om ørkenspredning, sene-

FOTO: SCANPIX

AFRIKANSKE PROBLEMER – For bønderne i Vestafrika er klimaændringer ikke det mest presserende problem. De er vant til at tilpasse deres levevilkårsstrategier for at overleve. De har andre og større bekymringer, for eksempel om der er bistandsprojekter på vej, forklarer Anette Reenberg. På billedet er en flok nigerianske kvinder med deres fejlernærede børn på lang rejse mod en udlevering af nødforsyninger.

re om bæredygtig udnyttelse af naturressourcegrundlaget, og nu laver vi projekter der handler om tilpasning til klimaet. Men det drejer sig jo alt sammen om at forstå hvordan mennesket tilpasser sig ressourcegrundlaget.«

»For mig handler det i høj grad om at forstå koblingen mellem systemer af mennesker og miljø, og om at forstå hvordan forskellige udfordringer spiller sammen,« siger Anette Reenberg som siden slutningen af 80'erne har beskæftiget sig særligt med Burkina Faso.

Vant til tilpasning

Hvordan opfatter afrikanerne selv klimaændringerne?

»Det kommer jo an på hvad du mener med 'afrikanerne',« smiler Anette Reenberg, overbærende med journalistens generaliseringer.

»For bønderne i det vestafrikanske Sahel-område, som ligger på kanten af ørkenen, er klimaændringerne ikke det mest presserende problem. Der er meget der tyder på at klimaforandringerne ikke vil medføre et fald i nedbøren i Sahel. Så kan der være andre problemer som vindforhold, eller at nedbøren bliver mere variabel og falder på ubelejlige tidspunkter i forhold til vækstsæsonen. Men bønderne har på grund af vejrforholdene i meget, meget lang tid været nødt til at tilpasse deres levevilkårsstrategier for at klare sig. De har andre og større bekymringer, for eksempel om der er vestlige bistandsprojekter på vej,« forklarer hun.

»Derimod er alle ret enige om at det sydlige Afrika vil blive meget mere tørt, så hvis du stiller spørgsmålet i det område, får du et helt andet svar. Afrika er jo et kæmpe kontinent som man ikke kan skære over én kam, og i netop Sahel-området viser klimamodellerne stor uenighed om den forventede udvikling,« siger geografiprofessoren for igen at understrege at man skal passe på med at lave kvikke generaliseringer.

»Og så skal man huske at der både er en tilpasningsside og en forebyggelsesside af klimaproblematikken. Hele den diskussion vi har herhjemme om nedbringelse af CO_2, er jo ikke voldsomt interessant i forhold til Afrika, bortset fra diskussionen om afbrænding af skov.«

Anette Reenberg er ikke klimatolog, men – som hun siger – geografer har altid beskæftiget sig med klimaet. At alle andre fag nu også skal arbejde med afsæt i klimaproblematikken, kan hun godt finde tankevækkende.

Kan du forstå hvis nogle synes at forskningen bliver gjort poppet når alle fag skal beskæftige sig med klima?

> »Det er jo ikke min generation der kommer til at mærke klimaforandringerne på egen krop. Det er din. Men jeg synes ikke at de yngre generationer lader til at kunne forholde sig til klimaforandringerne. Synes du det?«

»Jeg synes da også at det er bemærkelsesværdigt at alle nu stimler sammen og laver kurser om klimaet og forsker i klimaudvikling. Så fra et universitetspolitisk synspunkt er det da lidt underligt, men omvendt er klimaændringerne en meget stor del af den globale dagsorden og noget som optager næsten alle. Men jeg synes ikke det er poppet,« siger hun.

Kongres skuer fremad

Klimakongressen i marts var en af KU's største satsninger nogensinde. I løbet af tre dage og 58 planlagte sessioner delte forskere fra hele verden viden med hinanden. Resultatet blev en opsummerende rapport der ligger til fri afbenyttelse og inspiration for politikerne op mod FN's klimakonference i København i december.

Kritikere mener at KU' klimakongres ikke var så strengt videnskabelig som den burde være, mens andre forsvarer kongressen med at det er nødvendigt at oversætte videnskaben til lettere forståelig information hvis den faglige viden skal nå politikerne. Hvilke resultater forventer Anette Reenberg at kongressen vil afføde?

»Retorikken bag kongressen sætter den videnskabelige viden i et handlingsperspektiv. På den måde har kongressen et fremadrettet sigte. Og det synes jeg er en spændende fornyelse,« siger hun.

Apropos fremtiden – er du optimistisk?

Her tøver Anette Reenberg for første gang i samtalen, vel vidende at et bekræftende svar ville være på sin plads. Alligevel svarer hun:

»Hvis man for at være optimist skal kunne forestille sig at hele kloden skal kunne fortsætte med at leve på det niveau vi har nu, så er jeg nok pessimist. Der tror jeg faktisk at vi får nogle problemer.«

»Men,« tilføjer hun, »min egen holdning er at man ikke nødvendigvis behøver at leve på så højt niveau som vi i vesten gør i dag. Det bilder jeg mig i hvert fald ind at jeg sagtens kan lade være med.«

Anette Reenberg mener at også her er landbruget en vigtig faktor. Hun vender tilbage til svinekoteletten.

»Produktionen af animalske fødevarer kræver mellem to og ti gange så store arealer som vegetabilske produkter. Med vores forhøjede velstand har vi ændret fødevarepræferencer fra at være primært vegetabilske til primært animalske,« forklarer hun og peger på velstandsstigningerne i Asien som noget der kan skabe problemer.

»Det er ikke utænkeligt at der vil ske et mægtigt skifte hen imod en efterspørgsel på animalske fødevarer, og det vil virkelig sætte ressourcerne under pres.«

Med al ærefrygt for grønne afgifter og *indian summer*, så er danskerne nok ikke de mest udsatte for klimaforandringerne. Alligevel får klimaet stor opmærksomhed i Danmark – og langt mere end hungersnød og borgerkrige eksempelvis gør. Inden jeg forlader Anette Reenberg, udtrykker jeg min undren over at kampen mod den globale opvarmning kan mobilisere så stor folkelig opbakning i Danmark. Hun er ikke enig.

»Det er jo ikke min generation der kommer til at mærke klimaforandringerne på egen krop. Det er din. Men jeg synes ikke at de yngre generationer lader til at kunne forholde sig til klimaforandringerne. Synes du det?«

ser@adm.ku.dk

Klimakongres

FOTO: CHRISTOFFER ZIELER

VIRTUELLE UNDERVISERE – Her er holdet bag Lifes e-kursus. Fra venstre er det: Anette Reenberg, Nat, KU; Kersty Hobson, Australian National University; Daniel Kammen, UC Berkeley; Anita Monty, IT Learning Center, Life, KU; John Porter, Life, KU; Christian Bugge Henriksen, Life, KU; Alejandro Ceballos, Life, KU; Anita Rønne, Jura, KU.

Klimatopforskere underviser på KU

KU tilbyder nyt e-kursus hvor du bliver undervist af forskere fra FN's klimapanel

E-UDDANNELSE

Af Julie Caspersen

Professor Dan Kammen fra Berkeley University i Californien er en af verdens førende eksperter inden for forskning i alternative energikilder og i hvordan man gennemfører CO_2-reduktioner. Da han sidste forår fik et opkald fra adjunkt Christian Bugge Henriksen der netop havde set ham optræde på tv, sagde han straks ja til tilbuddet om at undervise i et nyt, tværfagligt e-kursus som Life tilbyder i samarbejde med Naturvidenskab og Jura på Københavns Universitet.

Og han er ikke den eneste topforsker som er blevet headhuntet til at undervise på kurset 'Climate Change Impacts Adaptation and Mitigation'. Som studerende på kurset vil man være i kontakt med hele fire medlemmer fra FN-klimapanelet IPCC.

E-undervisning, hvordan?

Kurset er netop startet med 60 studerende fra 25 forskellige lande. Al udveksling mellem studerende og underviser foregår i chatagtige diskussionsfora i det webbaserede læringssystem Absalon, men man er ikke forpligtet til at være online på et bestemt tidspunkt.

Når man begynder at arbejde med et emne, vil underviseren sparke en debat i gang ved for eksempel at vise et klip fra Youtube eller give power points med speaks. Herefter kan de studerende så begynde at diskutere problemstillinger i forhold til at løse opgaven. Underviseren vil løbende blande sig i debatten med kommentarer og forslag.

»Det er læring i praksis. Man ser hvordan ens underviser og medstuderende udtrykker sig og har hele tiden mulighed for at gå tilbage i diskussionen. På den måde er det nemmere at repetere stoffet end hvis man havde siddet til en auditorieforelæsning,« siger adjunkt på Life Christian Bugge Henriksen der sammen med professor John R. Porter er ansvarlig for kurset.

De forskellige moduler indledes med en multiple choicetest så man som studerende kan teste sin basisviden inden for emnet.

Hi all

Alle kan se alles indlæg i debatten, og tanken om fuld offentlighed kan nok virke lidt overvældende for de fleste. Men læser man en af de nuværende diskussioner, vil man lægge mærke til en kammeratlig tone, det ligner nærmest et backpacker-forum med en smiley her og der.

»Vi er meget opmærksomme på at skabe et positivt debatklima samtidig med at man kan være kritiske over for de forskellige indlæg,« siger e-læringskonsulent på Life Anita Monty.

Hun påpeger at det har en kognitiv effekt at man er tvunget til at skrive sine refleksioner ned hele tiden. Det forbedrer indlæringen.

Et af kursets kriterier er en international sammensætning af undervisere og stor tværfaglighed blandt de studerende. Man arbejder i grupper på 12 til 15 studerende hvor den faglige cocktail kan bestå af både økonomer, biologer og jurister.

»Det er en fordel at hele verden er engageret i det her kursus. Hermed ligner læringsmiljøet også virkeligheden. I fremtiden skal forskerne kunne påklæde politikere, og derfor er det vigtigt at man lærer at samarbejde med andre lande,« siger Christian Bugge Henriksen der også kan fortælle at frafaldet indtil videre har været minimalt og underviserne »on fire«.

jca@adm.ku.dk

FAKTA

Kort om kurset

- Kurset giver 15 ECTS point.
- Man skal tage en e-lesson hver uge for at få lov til at gå til eksamen.
- For at bestå skal man have gennemført tre ud af fem moduler i 13 ud af 17 uger.
- Alle kan søge om optagelse, men der er kun plads til 60 studerende.
- Tilmelding til næste kursus kan ske på climate-change.dk.
- Kurset er finansieret af Videnskabsministeriet som har givet 2,5 millioner til projektet.

FOTO: LIZETTE KABRÉ

AFSLAPNING PÅ MARS – Kongresdeltagerne kunne flade ud med økokaffe i Bella Centers firkantede grønne Teletubby-landskaber.

VOXPOP

Hvad er det bedste ved klimaforandringerne?

Jesper Theilgaard, *berømt vejrmand.*
»Var jeg snæversynet og fokuserede på Danmark, ville jeg sige at vi kunne udnytte landbruget bedre, få en længere vækstsæson og spare penge på opvarmningen om vinteren.«

Erick Marcus Jensen, *producent af bæredygtige køretøjer, Aerorider.*
»At de giver anledning til at begynde at tænke på ansvarlighed.«

Konrad Steffen, *direktør for The Cooperative Institute for Research in Environmental Sciences, USA.*
»At nogle områder på kloden får et klima så mennesker kan leve der, for eksempel Grønland og dele af Rusland. Der vil også være flere fisk, så visse grupper får et bedre livsgrundlag.«

Alan K. Betts, *uafhængig forsker.*
»At de medfører en total omstrukturering af vores samfund. Vi har i lang tid haft en økonomisk udvikling med overforbrug, som har ledt os på vej mod katastrofen. Klimaforandringerne tvinger os til at genoverveje vores samfund og vores økonomi.«

Balgis Osman-Elasha, *Higher Council for Environment & Natural Resources, Sudan.*
»At der er ved at opstå en global bevidsthed om at dette er et problem for os alle uanset hvor man lever. Det er nyt. Før bekymrede få sig om klimaet, i dag sætter klimadagsordenen også fokus på en hel række relaterede problemer i verden.«

Daria Krivonos, Rusland. *Studerer økonomi på KU. Den eneste studerende som havde betalt fuld pris for at deltage i konferencen – ifølge Universitetsavisens undersøgelser.*
»Klimaudfordringen vil få en masse lande til at samarbejde om et fælles problem og skabe resultater sammen – forhåbentlig. Det synes jeg er positivt, for jeg tror at der vil opstå flere globale problemer.«

Anupam Khanna, *forskningsleder i Global Development Networks hovedkvarter i New Delhi.*
»Muligheden for at samarbejde.«

Klimakongres

FOTO: KLAUS HOLSTING

VINDERHOLD – De jurastuderende fra National University of Singapore tog sejren i Copenhagen Competition.

ClimateChange
Copenhagen 2009
10-12 March

Verdens unge gamblede med klimaet

300 universitetsstuderende fra mere end 40 lande var samlet til alternativt klimatopmøde på Københavns Universitet

ENERGY CROSSROADS

Af Claus Baggersgaard

Klimaforandringerne er ikke kun et emne forbeholdt eksperter og politikere at diskutere ved store konferencer. De studerende har også en holdning.

Derfor holdt studenterorganisationen Energy Crossroads et alternativt klimatopmøde den 10. til 12. marts for i fællesskab at udvikle nye idéer til hvordan man kan løse de globale energiproblemer.

Studentertopmødet blev åbnet i Festsalen på Københavns Universitet hvorefter alle 300 deltagere cyklede til Det Biovidenskabelige Fakultet (Life) hvor resten af programmet fandt sted.

De studerende skulle de første to dage deltage i et energi- og klimarollespil udviklet specielt til lejligheden hvor de fik til opgave at 'bygge' en energi- og klimaplan for Europa for år 2030 i legoklodser. Spillet vil efterfølgende kunne bruges som undervisningsværktøj på skoler og gymnasier i hele Europa.

Tredjedagen af klimatopmødet var der workshops om hvordan unge kan være med til at skabe løsninger på energi- og klimaudfordringerne – og dermed tage hånd om egen fremtid.

»Det vil være naivt at tro at vi som studerende kan underskrive en fælles erklæring og ændre verden, men vi kan udvikle nye redskaber til at skabe grønne projekter på tværs af studier og nationer og presse på for at få grønnere universiteter,« sagde Jakob Gaard Nielsen, talsmand for Energy Crossroads.

Blandt talerne på klimatopmødet var den verdensberømte klimaforsker Dr. James E Hansen som leder NASA Goddard Institute for Space Studies, Barack Obamas klimarådgiver Daniel M. Kammen samt professor Jacqueline McGlade, direktør for det Europæiske Miljøagentur.

Arrangementet var begyndelsen på en lang række lignende klimabegivenheder som finder sted i løbet af 2009 i blandt andet Kina, USA, Indien, Uganda og Singapore hvor Energy Crossroads også har studenterafdelinger.

clba@adm.ku.dk

Om Energy Crossroads

Energy Crossroads er stiftet af frivillige studerende fra hele verden og er drevet af en fælles ambition om at skabe en bæredygtig energifremtid i dialog mellem civilsamfundet, erhvervslivet samt nuværende og kommende beslutningstagere. Læs mere på WWW.OUR-OPPORTUNITY.COM

Fremtidens klimaforhandlere til topmøde

Otte hold jurastuderende fra syv forskellige lande deltog i et fiktivt klimatopmøde på Københavns Universitet

COPENHAGEN COMPETITION

Af Magnus Brandt Tingstrøm

Et globalt CO2-loft og støtte til ulande der er ramt af klimaforandringer. Det var nogle af forslagene fra den unge generation til statsminister Anders Fogh Rasmussen da han fik overrakt resultaterne fra klimaforhandlingsspillet *Copenhagen Competition* på den tredje og afsluttende dag af den store klimakongres i Bella Center.

»I har sikkert oplevet at selv med de bedste intentioner er det ikke nemt at blive enige. Dette er hvad vi alle stræber efter, og jeg tager det som et godt varsel at det lykkedes for jer,« sagde Fogh der lovede at præsentere resultaterne for de danske klimaforhandlere på det rigtige klimatopmøde i København i december.

Konkurrencen startede med 14 universiteters jurastuderendes skriftlige forslag til en klimaaftale hvoraf otte gik videre til den afsluttende mundtlige debatrunde i København. De 14 bidrag er netop udkommet samlet i en bog som Anders Fogh altså fik på klimakongressen.

Den mundtlige debatrunde blev afholdt på Det Juridiske Fakultet hvor finaleholdene Singapore, Sydafrika, USA og Australien kæmpede om titlen. KU's danske hold var med i de første mundtlige runder, men måtte se finalen fra tilskuerpladserne da de ikke havde kvalificeret sig til den afsluttende dyst.

Højt niveau

Konkurrencen var præget af et meget højt sprogligt og akademisk niveau, og det imponerede både deltagere og dommere.

FOTO: LIZETTE KABRÉ

GODE RÅD GRATIS – De jurastuderendes 14 forslag til en international klimaaftale blev samlet i en bog og overrakt til Anders Fogh Rasmussen på KU's klimakongres.

»Alle holdene har været målrettede og er kommet frem til både indrømmelser og kompromisser fra de andre hold,« sagde Annan Boag fra det australske hold.

Inden afsløringen af vinderne roste New Zealands klimaforandringsambassadør Adrian Macey der var overdommer i konkurrencen, alle holdene for deres løsning af en meget svær opgave. Vinderne fra Singapore blev blandt andet bedømt på deres debatkundskaber og evne til at sælge sine forslag til de andre lande.

Alle fire finalehold kom fra lande med engelsk som nationalsprog, og Adrian Macey medgav at deltagere med engelsk som modersmål formodentlig havde en lille fordel i konkurrencen, men mente dog ikke at det fik indflydelse på resultatet.

»Dommerne var på forhånd blevet instrueret i at deltagernes engelskkundskaber ikke skulle spille ind i bedømmelsen. Personligt synes jeg da også at for eksempel Chile gjorde det rigtig godt selv om det muligvis var en større sproglig udfordring for dem,« uddybede han.

Der var ikke meget enighed at finde undervejs i debatten, men et par enkelte forslag blev holdene dog enige om: Et globalt loft over udledningen af drivhusgasser i takt med de enkelte landes økonomiske udvikling og en international fond der kan støtte nye projekter i udviklingslandene og afhjælpe klimaændringernes virkning på de mest sårbare områder.

mbt@adm.ku.dk

Fiktive lande

Hvert af de otte hold i Copenhagen Competition repræsenterede et fiktivt land som i geografi og økonomi skulle svare til universitetets eget hjemland. Landene hed som følger:

Oz, Australian National University (Australien)
Yggdrasil, Københavns Universitet (Danmark)
Calitopia, University of California, Berkeley (USA)
The Republic of Sila, New York University (USA)
Patagonia, Universidad de Chile (Chile)
Republic of Newtania, Gujarat National Law University (Indien)
Crudusleo, National University of Singapore (Singapore)
Republic of Ubuntu, University of Cape Town (Sydafrika)

Det danske hold bestod af de jurastuderende Anne Kathrine Holm Eriksen, Anne Rosendahl Appelquist, Nick Filtenborg og Kylie Wilson.

Videnskabet

Jøder og muslimer
på den politiske dagsorden

Der er store ligheder mellem hvordan danske politikere omtalte jøder før anden verdenskrig og hvordan de omtaler indvandrere i dag. Det viser en gennemgang af Rigsdagstidende fra 1903-1945 og Folketingstidende fra 1967 hvor Folketinget så småt begynder at diskutere den nye indvandringsbølge fra primært Tyrkiet, Jugoslavien, Marokko og Pakistan

RELIGIONSVIDENSKAB

Af religionssociolog Brian Arly Jacobsen, Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier

I slutningen af 1990'erne fik debatten om islam en central position i dansk politik. I de danske medier blev integrationen af mennesker med især muslimsk baggrund konstant sat til debat – en debat som også var synlig blandt danske politikere. I de allerfleste tilfælde blev integrationen af dem omtalt som mislykket, og den egentlige årsag blev fremstillet som muslimernes egen og hermed blev myten om 'integrationspolitikkens begyndelse' formuleret – forestillingen om at 'integrationspolitik' var et nyt fænomen i den politiske arena i Danmark.

Islam blev værdisat som værende *de danske værdiers* modsætning *par excellence*. I slutningen af 1990'erne blev debatten meget intens, og til tider virkede det som om at de cirka 3,1 procent muslimer af den danske befolkning der befandt sig i Danmark i år 2000, var landets største og væsentligste problem. I takt med at debatten tog til, blev måden at tale om muslimer på samtidig hårdere. I debatten blev grænsen mellem 'vi danskere' og 'de fremmede', således trukket hårdt op. En sådan form for grænsedragning mellem *os* og *dem* er imidlertid ikke ny.

Forskellige grupper af fremmede har været centrum for en mere eller mindre hård italesættelse på forskellige tidspunkter i historien. Det er en proces man kan identificere i alle fællesskaber fra tid til anden. Hvorfor grænsedragningen bliver så hård, er dog et helt andet spørgsmål som er sværere at svare på. Før Anden Verdenskrig var jøder udsat for en lignende proces ikke bare i Danmark, men i det meste af Europa.

I det følgende præsenteres kort resultaterne af en analyse af henholdsvis Rigsdagstidende fra 1903-1945 hvor pogromerne i det russiske rige tog fart igen, og i Folketingstidende fra 1967 hvor Folketinget så småt begynder at diskutere den nye indvandringsbølge fra primært Tyrkiet, Jugoslavien, Marokko og Pakistan.

Jøder på den politiske dagsorden

Indvandringen af østeuropæiske jøder i de første to årtier af det 20. århundrede både ændrede den jødiske befolkningsgruppe i Danmark og var en væsentlig faktor i Rigsdagens debatter om indvandring. Indvandringens omfang og indvandrernes, ifølge de fleste politikere, 'væsensforskellighed' fra danskere legitimerede lovgivningsmæssige initiativer der både kunne kontrollere indvandrergrupperne og begrænse antallet af indvandrere.

I 1930'erne kom der endvidere et mindre antal flygtninge fra blandt andet Tyskland på flugt fra forfølgelse og antisemitisk vold. De indvandrere der kom til landet i løbet af det 20. århundredes første fire årtier, udgjorde et relativt lille antal i forhold til den samlede befolkning (specielt sammenlignet med nutidens migration til Danmark), men til trods herfor blev de ikke let indlemmet i den danske befolkning. Snarere blev de positioneret som noget fuldstændig forskelligt fra det at være dansk. De blev italesat som kulturelt, socialt og racemæssigt anderledes mennesker end danskerne, og ofte havde denne anderledeshed negative konnotationer.

Samtidig blev udvalgte indvandrere, især jøder, forbundet med (påståede) 'revolutionære' og 'anarkistiske' grupper der i statens øjne udgjorde en potentiel trussel for samfundsordenen hvorfor myndighederne holdt særligt øje med disse indvandrere. Endelig blev mange indvandrergrupper også set som en trussel i forholdet til andre stater, herunder især Rusland og Tyskland, hvis disse fik mistanke om, at Danmark var et fristed for såkaldte 'fjender' af disse stater.

Som konsekvens af internationale begivenheder såsom pogromer, verdenskrigene og 1930'ernes massearbejdsløshed og deraf følgende indvandring, krig, økonomiske kriser med mere introducerede danske politikere en række lovgivningsinitiativer som kunne begrænse indvandring af 'uønskede elementer'. Samtidig indførte man et omfattende statsligt kontrolapparat i form af arbejdsdirektorat, statspoliti og generelle forøgede myndighedsbeføjelser som havde til formål at kontrollere migranter og tilrejsende. Set fra statens perspektiv var politikken en succes. Den begrænsede effektivt indvandringen til de nationaliteter som var velkomne, eksempelvis svenskere og nordmænd.

Fremmede løntrykkere

Periodens indvandringspolitiske initiativer virker, set fra statens perspektiv, langt mere logiske hvis man ser dem i én sammenhæng fra 'Polaklovenes' vedtagelse i 1908 til de midlertidige love med langvarige virkninger fra slutningen af 1910'erne og frem til 1940'erne. Det handlede, ifølge politikerne, om at begrænse indvandring for at sikre den danske befolkning arbejde, større social tryghed og lighed, for at sikre dansk kulturs egenart og for at sikre national suverænitet i forhold til uroplagede stater.

Endelig viste forskellige stereotype forestillinger om 'Jøden' sig at være en *omnilatent* mulighed som forskellige politikere kunne spille på i udvalgte sammenhænge. Det gjaldt i relation til Zahle-regeringerne hvor 'det jødiske islæt' spillede en fremtrædende rolle i italesættelsen af regeringens politiske handlemåde, samt især i relation til Landmandsbanksagen hvor italesættelsen af *Shylock*-typen spillede en væsentlig part i hele banksagens udvikling, også i Rigsdagen.

Dermed var der to italesættelser af *de fremmede* og 'Jøden' som i nogle politiske sammenhænge kolliderede, i andre supplerede hinanden i en understregning af indvandringens farer, nemlig 1) de løntrykkende immigranter som udgjorde en trussel for den danske arbejder og den danske økonomi, og 2) *de fremmedes* kultur som udgjorde en trussel for det særegne danske, den højt civiliserede kultur som ifølge danskhedens apologeter var et resultat af århundreders kulturel og politisk udvikling.

Hvor socialdemokraterne og de radikale især knyttede an til den første italesættelse, knyttede Venstre, Højre (senere Konservativt Folkeparti) og andre højreorienterede partier an til den anden italesættelse. Det skal dog understreges at der var politikere på begge fløje som 'brød' denne opdeling og enten afviste sådanne italesættelser af fremmede eller benyttede sig af begge italesættelser.

'Jøden' og 'Jødedom' blev en af de vigtige 'andre' i danske politikeres bevidsthed, uanset om de italesatte jødedom, den jødiske befolkningsgruppe eller immigranter som et problem, eller anfægtede hele idéen om jøder eller jødedom som et problem. 'Jøden' blev et symbol på det fremmede, en samfundsmæssig ekskluderende position for en minoritet. Det var en position som i sig selv skabte en symbolsk mur mellem den jødiske minoritet og den danske majoritet. En proces der placerede 'Jøden' uden for det normales orden som 'afvigeren' – en marginalisering hvis konsekvens var en symbolpolitisk stigmatisering fra tingets talerstol, hvad enten man anså jøder som en 'race' der var ligestillet os eller ej.

> »Kulturelle forskelle blev italesat mere og mere tydeligt, først som kulturelle stereotyper der ikke nødvendigvis tilhørte én bestemt religion, men som stigmatiserede 'den fremmede' som 'gæstearbejder', fremmedarbejder' og sidenhen som 'indvandrer', 'etnisk minoritet' og i dag primært som 'muslimen'.«

Muslimer på den politiske dagsorden

Indvandringen af muslimer til Danmark siden 1960'erne har ændret den danske befolkningssammensætning i flere henseender, men især hvad angår etnisk og religiøs identitet. Sideløbende med indvandringen begyndte politikerne at forholde sig til de nye grupper af indvandrere, de begyndte at diskutere, hvad de opfattede som 'indvandrerproblemet', men det var ikke en entydig forståelse af problemet.

I slutningen af 1960'erne og op igennem 1970'erne blev gæste- og fremmedarbejderne italesat inden for et arbejdsmarkedspolitisk felt, og grænsen mellem *os* og *dem* var dermed ikke trukket op omkring religion. Grænsedragningen mellem *os* og *dem* blev i højere grad markeret ud fra en traditionel arbejdsmarkedspolitisk (arbejdsgiver versus arbejdstager) og økonomisk logik hvor fremmedarbejderne enten blev italesat som en nødvendig ressource eller som løntrykkere. I kraft af at indvandringen blev anskuet som et arbejdsmarkedspolitisk fænomen, blev gæste- og fremmedarbejdernes tilstedeværelse fremstillet som et midlertidigt fænomen.

I 1979 anmeldte Venstresocialisterne forespørgslen: »Hvad kan regeringen oplyse om indvandrerfamiliernes og andre udlændinges situation i landet, og hvilke tanker gør regeringen sig med henblik på at ændre forholdene?«. Den efterfølgende folketingsdebat brød med italesættelsen af indvandrere inden for et arbejdsmarkedspolitisk felt. Samtidig stoppede man med at italesætte *deres* tilstedeværelse i landet som et midlertidigt fænomen.

Herved begyndte konstruktionen af et indvandrerpolitisk problemfelt hvor begrebet 'integration' blev centralt i den politiske debat, og indvandrere gik fra at blive italesat inden for en arbejdsmarkedspolitisk logik til at blive italesat inden for en egentlig indvandrer*politisk* diskurs.

Samtidig begyndte man at være opmærksom på hvem gruppen af indvandrere udgjorde etnisk, sprogligt og religiøst gennem italesættelsen af blandt andet *deres* religiøse praksis, hvad enten det var moskébyggeri, rituel slagtning eller tørklæder i det offentlige rum som blev debatteret. 'Integration' blev herefter det centrale begreb i debatten da det kom til at virke stærkt styrende for den meningsdannelse som foregik inden for dette nye politiske felt.

'Islamisk' versus 'dansk' kultur

Da integration blev italesat første gang i 1979, blev begrebet sidestillet med at indvandrere kunne indgå som en del af det danske samfund på lige fod med den øvrige befolkning, og det blev understreget at deres tilpasning til det danske samfund skulle ske under særlig hensynta-

Skriv til Videnskabet

Videnskabet er stedet hvor både studerende, forskere og andre har mulighed for at komme ud af skabet med deres viden til gavn for Universitetsavisens læsere. Bidrag til Videnskabet har form af en kronik og fylder maks. 10.000 enheder med mellemrum. Manuskript sendes til uni-avis@adm.ku.dk.

Ph.d.-studerende Brian Arly Jacobsen

FOTO: POLFOTO

ASSIMILATION – I 70'erne var indvandrernes kendskab til dansk sprog og kultur italesat som et middel til integration. I 80'erne og 90'erne var det logikken at *de* skulle lære dansk for at blive ligesom *os*. På billedet er Anne Marie Helger fuldt integreret. (red.)

gen til deres kulturelle og sociale baggrund – en gensidig tilpasningsstrategi.

Op igennem 1980'erne konstrueredes en forståelse af at indvandrernes kultur, mere specifikt muslimernes kultur, var integrationshæmmende, jf. de mange debatter om rituel slagtning, moskébyggeri i København og tørklæder. Herved opstod modsætningen mellem *deres* kultur og *deres* integration i det danske samfund, som en objektiveret sandhed. Formuleringer om at der skulle tages hensyn til *deres* kultur i integrationsprocessen forsvandt herefter langsomt. Dermed blev modsætningens to led: *Deres* kultur (en 'islamisk' kultur) og *vores* kultur (en 'danskhedens' kultur) mere og mere synlige i debatten.

Et af de integrationsmidler der blev indstiftet op gennem 1980'erne, var dansk- og samfundskundskaber. Indvandreres kendskab til det danske sprog og samfund var i starten af 1970'erne italesat som et middel til integration. Men hvor argumentet op gennem 1970'erne var, at de skulle lære dansk for ikke at blive udnyttet og snydt på arbejdspladsen, var logikken op igennem 1980'erne og 1990'erne i højere grad at *de* skulle lære dansk for at blive ligesom *os*.

Lighedsprincippet havde siden starten af 1970'erne været et bærende princip i tilgangen til indvandrere. Med 'Jugoslaverloven' i 1992 blev der for første gang brudt med dette princip. Særloven kan således ses som et udtryk for en bevægelse væk fra et på det tidspunkt gældende princip om lige behandling mod en accept af forskelsbehandling af *dem*.

Gennemgangen af materialet viser således at forståelsen af at *deres* kultur, mere specifikt *de indvandrede muslimers kultur,* er uforenelig med integration, blev efterhånden politisk styrende gennem 1980'erne og 1990'erne. Denne forståelse blev lovgivningsmæssigt gældende med udlændingepakken der trådte i kraft 1. januar 1999. Det vil sige at det afgørende brud med lighedsprincippet skete på dette tidspunkt og ikke efter VK-regeringens tiltræden i 2001.

Politiske forskelle

Den vigtigste politiske forskel på perioden før Anden Verdenskrig og nu er at de forskellige regeringsbærende partier før Anden Verdenskrig tidligt indgik hvad vi med vor tids termer kan beskrive som et 'nationalt kompromis' om indvandringspolitikken.

De to politiske blokke havde før Anden Verdenskrig forskellige grunde til at begrænse indvandring af udvalgte migranter. For Konservative Folkeparti og Venstre udgjorde *de* primært en kulturel og national trussel, mens *de* for Socialdemokratiet (især) og Det radikale Venstre primært udgjorde en økonomisk trussel for den indenlandske befolkning. Dermed var vejen banet for en samling om et kompromis som viste sig bæredygtigt i flere årtier.

SR-regeringen forsøgte i 1997-98 at samle de samme partier om et lignende nationalt kompromis om udlændingepolitikken for at 'afpolitisere' udlændingepolitikken. Det lykkedes ikke da Venstre og De Konservative valgte at stemme blankt da loven skulle vedtages. Dermed havde Venstre og De Konservative et vigtigt 'aktiv' i den efterfølgende valgkamp som de netop også gjorde til et udlændingepolitisk valg hvor SR-regeringens udlændingepolitik blev fremstillet som 'slap', 'pladderhumanistisk' og 'uansvarlig'.

Dermed er udlændingepolitikken stadig Folketingets vigtigste politiske konfliktområde hvilket har givet Dansk Folkeparti en særlig stilling i og med at deres populistiske grundlag netop hviler på en række antagelser om udlændinge, udlændingepolitik og muslimer i særdeleshed.

Det er samtidig vigtigt at understrege at begge partiblokke i perioden 1903-45 *principielt* var positivt indstillet over for indvandring. For Det konservative Folkeparti og Venstre var indvandring et gode når den blev anvendt til at optimere den økonomiske indtjening, mens Socialdemokratiet og Det radikale Venstre mente at befolkningsvandringer i princippet burde være et menneskeligt gode som alle kunne få glæde af kulturelt og økonomisk, om end det særlige 'danske' stadig var i toppen af civilisationernes hierarki.

Princippet var i sit udgangspunkt liberalt og var en modpol til en national ideologi som typisk, men ikke altid var repræsenteret af den anden blok. Eksterne begivenheder i form af økonomiske kriser (lavkonjunktur), politisk uro og krig nødvendiggjorde dog at partierne, ifølge deres egen selvforståelse, var nødt til at forlade åbenhedsprincipperne til fordel for en politisk virkelighed der indebar et kompromis om indvandringspolitikken.

Liberalisme versus nationalisme

Det var erfaringerne fra Anden Verdenskrig som udgjorde grundlaget for en ny forståelse for 'emigrantens' situation. Denne forståelse af 'indvandreren' var i 1960'erne den sedimenterede politiske forståelse af 'migranten', om end man klart skelnede mellem forfulgte befolkningsgrupper (flygtninge) og arbejdsmigranter.

Perioden fra 1967 og frem til i dag viser samme spænding mellem et liberalt grundsyn og en national beskyttelsespolitik, men hvor den ikke udgjorde et styrende politisk konfliktfelt før 1980'erne, begyndte den allerede tidligt i 1980'erne at blive italesat som et politisk spændingsfelt. Kulturelle forskelle blev italesat mere og mere tydeligt, først som kulturelle stereotyper der ikke nødvendigvis tilhørte én bestemt religion, men som stigmatiserede 'den fremmede' som 'gæstearbejder', fremmedarbejder' og sidenhen som 'indvandrer', 'etnisk minoritet' og i dag primært som 'muslimen'.

Denne bevægelse er ikke tilfældig. Den afspejler hvordan det politiske felt afsøger og identificerer hvad feltet opfatter som et problem. I dette tilfælde er det den kulturelle 'andethed' som de førnævnte stigmatiseringsbegreber repræsenterer (fra 'gæstearbejder' til 'muslim'), og som opfattes som problematisk i relation til 'det danske'.

'Muslimens' kulturelle og religiøse praksis udgør ifølge denne logik en modpol til det særligt danske og dermed etableres der igen en symbolsk hierarkisk orden hvor 'det danske' udgør den vertikale top mens 'muslimen' udgør den absolutte modpol.

Den centrale politiske logik er dermed centreret omkring denne modpol idet selve italesættelsen af 'muslimen' som en kulturel, samfundsmæssig og religiøs trussel får karakter af det afgørende problem internt i forhold til den interne 'muslim' og eksternt i forhold til muslimer i uroplagede lande hvor Danmark også er engageret på forskellig vis.

Brian Arly Jacobsen forsvarede den 19. februar 2009 sin ph.d.-afhandling *Religion som fremmedhed i dansk politik. En sammenligning af italesættelser af jøder i Rigsdagstidende 1903-45 og muslimer i Folketingstidende 1967-2005*.

Madanmeldelse

Klimad

For bare 25 euro kunne studerende, hvis de betalte yderligere 340 euro i entré, komme til kongresmiddag i Bella Center i onsdags. Universitetsavisen spiste med

FOTO: LIZETTE KABRÉ

ClimateChange
Copenhagen 2009
10-12 March

SOMMELIER-ARMSVING – Universitetsavisens spisende redaktion gransker etiketten. Siddende: Sune Engel Rasmussen (th.) og Christoffer Zieler.

BELLA CENTER

Af Christoffer Zieler

Den mægtige grå kongreshangar er fuld af sultne klimaforskere. Deres omgivelser er denne aften hyggeliggjort med indirekte lyserødt lys og værker af den burkinske fotograf Kabré på storskærme. Man *hobnobber* i krøllet tøj og kæmper om de fremskudte positioner ved buffeter med mousserende vin. Der er syv stykker bestik ved hver kuvert. Lovende.

De tilstedeværende har ikke fået andet til frokost end marineret laks med klumpfiskerogn, flødekartofler, grønsagstærte, håndværkere, flæskesteg, salat med strimlet kinaradise og lyserøde kerner af perlebyg. Maver knurrer. Højere. Et sted i bygningen skiftes der gear, og den mægtige køkkenmaskine sætter i gang. Fra alle hjørner svæver tallerkenbærere ned mellem rækkerne af borde, som Pacman-spøgelser.

Vin plaskes i glas. En hvid Trebbiano. Og foran os lander tallerkner med kold fisk. Torsken er strøget med en makrelsalatlignende pesto hvis eneste smag er en snert af chili. Vinen matcher. Et sagte, forsigtigt anslag.

Lammeknytnæve

Medspiser Sune er overvældet af et perverst dobbeltønske om bøf: på den ene side vil han gerne kunne skrive en kritisk artikel om at klimakongressen serverer metan-udstødende, klimaskeptisk oksekød, og på den anden side vil han bare virkelig gerne have en dejlig bøf på en bund af kantareller.

I stedet får han en knytnævestor lammeskank på en bund af lun tallerken med tilbehør af fedtede kartoffelfirkanter og kogte vintergulerødder. Hertil en anonym Cabernet Sauvignon, iskold.

Vegetarerne skærer tænder. De tænder, de strengt taget ikke skal bruge fordi de er vegetarer. Deres skanke bliver efter en tid skiftet ud med små skåle salat. Der er vel otte-ni kalorier i den ret. De får også en portion af kartoflerne, der smager af lammesky. Om lidt knækker de og spiser den.

Det er en udfordring at servere tre retter varm mad for over tusind mennesker på én gang. Skankene er noget uegale i udførelsen. Og hvor stiller man tusind lammeforben? Fem hundrede lam kan vel dække en bjergside. Hvis man lader sine lam græsse på en rapsmark tager de i snit 0,20 til 0,25 kilo på om dagen. Voksne får er imidlertid bedre tjent med Sudangræs. (Wedin og Jordan, 1961).

Dessertpyramiden toppede

Desserten er en pyramideformet skumkage af stor sødme og vammelhed, der dog klogt er holdt i skak af en ring af syrlig hindbærcoulis. Aftenenes bedste indslag.

Var aftenens besøg så 365 euro og en cykeltur til Bella Center værd? Ikke helt. Endnu mangler kokkene den sidste skarphed før maden kan siges at være afviklet helt salt, helt varm, helt gennemstegt og helt indbydende nok til at matche de mange sæt bestik. Dertil skal lægges at Bella Center er langt væk næsten uanset hvor man selv bor. Og at vegetarerne græd. Måske går det bedre til december.

chz@adm.ku.dk

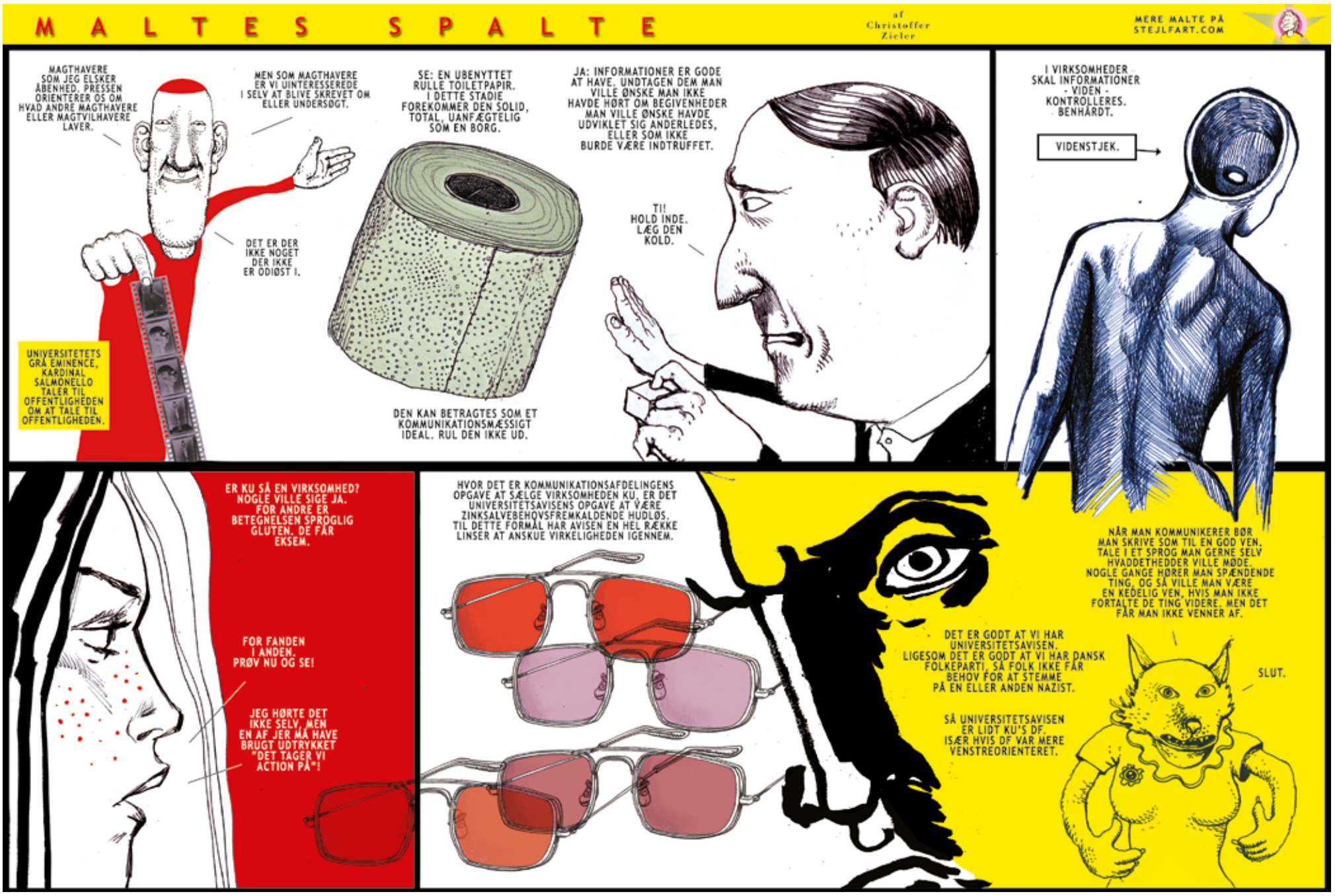

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Universitetsinfo

MEDDELELSER FRA KØBENHAVNS UNIVERSITET · 19. MARTS 2009

FOTO: SCANPIX

2 SEKTION

Mod en bæredygtig maskulinitet

Universitetets kønsforskere holdt international konference om køn, klima og bæredygtighed lige i halen på KU's store klimakongres. Juraprofessor Hanne Petersen var en af talerne, og vi har spurgt hende hvorfor kønsforskerne nu også blander sig i klimakoret

KØNS- OG KLIMAKAMP

Af Gry Bartroff Gaihede

Hvad har køn og klima med hinanden at gøre?

»Vældigt meget. Jeg deltog i KU's store klimakonference hvor der kun var dårlige nyheder fra naturvidenskaberne. Det betyder at de gode nyheder skal komme fra samfundsvidenskaberne, og når de alvorlige advarsler og meget stærke bekymringer fra de naturvidenskabelige forskere skal omdannes og implementeres af politikere og socialvidenskabsfolk, så bliver kønsaspektet væsentligt. Vi står over for meget store livsstilsændringer der vil berøre os alle, men ikke på samme måde fordi mænds og kvinders livsstil fortsat er forskellig. Det mest kendte eksempel er transportområdet der er 'kønnet' sådan at den kollektive transport fortrinsvis bruges af kvinder, og den private transport – både fly- og biltrafik – primært er mændenes domæne.«

Kvinder er økotrafikanter og mænd er egotrafikanter?

»Mænd benytter sig af de dyreste transportmidler, og alle udmeldinger varsler at der virkelig skal ske noget på det område, senest var en række nordiske ministre ude og anlægge et ligestillingsperspektiv på klima- og transportområdet. Det var opløftende at høre Lord Stern (indflydelsesrig klima-økonom, red.) sige på konferencen at han er mere optimistisk nu end for to år siden fordi han ser udsigt til sociale forandringer.

Naturvidenskaben taler om *tipping points*: hvad sker der når naturen udvikler sig på en sådan måde at konsekvenserne bliver helt uoverskuelige? På kongressen talte man også om sociale *tipping points*: der kan ske nogle meget hurtige bevidsthedsændringer, og forbrugernes valoriseringer af status og hensigtsmæssighed ændrer sig hurtigt for tiden.

Jeg er fortrøstningsfuld. Jeg har tillid til at man kan udvikle en bæredygtig maskulinitet som tager ansvar både for de nære og for de fjernere forhold, det er mange af de naturvidenskabelige forskere – som er mænd – eksempel på. En mandlig kollega fortalte mig at der er tegn på at mænd begynder at se på biler som kvinder gør, nemlig som funktionalitet og ikke som noget der giver status og potens.«

Så i morgen er den benzinslugende 'Hummer' lavstatus – firhjulstrækkere er kun for fladpander?

»Ja, præcis. Status og vurdering skifter, og det sker nok ikke så pludseligt som det kan se ud, for der er en ny generation på banen som er opvokset med en anden miljøbevidsthed end min generation – som nu sidder på magten – er.«

Hvor er der ellers skævheder i mænds og kvinders livsstil?

»Det drejer sig ikke kun om kønsskævhed, vi skal være opmærksomme på en betydelig kompleksitet hvis der skal realistiske forslag på bordet til hvordan vi kan håndtere disse meget store samfundsmæssige ændringer. På klimakongressen understregede en muslimsk kvinde fra Sudan den store forskel på mænds og kvinders sårbarhed, fordi kønnenes livsvilkår er så forskellige de fleste steder i verden.

Skal man forsørge en familie på et minimum af ressourcer, så er det jo en helt anden situation end hos en vestlig familie der lever i overflod. Forskellene på forbrug er ikke bare socialt og regionalt forskellige, og fordelingerne er dramatisk forskellige i verden – nogle går på køn, nogle på lokalitet og livsvilkår, men en række af dem skal tages op. En anden kvindelig kongresdeltager spurgte: 'Hvem skal opgive hvad? Er vi i vores del af verden villige til at opgive mælk, kød og flyrejser?' Og i den kompleksitet vil også tegne sig nogle kønsmønstre.«

Er klimaspørgsmålet hottere end kønnenes ligestilling?

»Klimaspørgsmålet er jo et presserende globalt emne, men det er ikke et enten-eller. Hvis man forestiller sig at diskussionen om klimaforandringer bliver meget skæv kønsmæssigt, så vil man skabe nye problemer ved at ignorere nogle meget store ressourcer. Kønsdiskussionen var særligt presserende for omkring en generation siden, og universiteterne er et af de steder hvor vi har fået mange kvindelige studerende, men i øvrigt er ligestillingen jo ikke slået igennem i Akademia. Derfor tror jeg vi kan forvente en stigende interesse hos de unge kvinder der tror de er ligestillede, men som kommer ind og opdager at realiseringen af det løfte alligevel er behersket.

Man kan sige at det globale klimaperspektiv kaster nyt lys på en række af de retfærdighedskrav som kønnenes ligestilling også hører til sammen med den globale ulighed ikke mindst. Nogle af de nye konjunkturpakker i USA og Tyskland er blevet kritiseret for at basere sig på nogle meget traditionelle industrisamfund-skønsroller, så politikerne skal være opmærksomme på ikke at nære nye konflikter i deres løsningsmodeller.«

gbg@adm.ku.dk

Hanne Petersen er professor, dr.jur. Hun har beskæftiget sig med spørgsmål om køn og ret siden midten af 70'erne. Hun er medlem af ledelsesgruppen for Center for Retskulturelle Studier ved Det Juridiske Fakultet. Konferencen Gendering Climate and Sustainability (http://koensforskning.soc.ku.dk/konferencer/climate/) var arrangeret af Koordinationen for Kønsforskning som har til opgave at internationalisere og tage initiativ til tværfakultære aktiviteter i køn og ligestilling ved KU.

Debat om politik og næstekærlighed

To uenige folketingspolitikere debatterer. Hør SF's Ida Auken og DF's Jesper Langballe tale om en hjertesag på Teologi den 31. marts.
Læs side 3

Danske grønlandsbilleder

Danskerne opfatter grønlænderne i ekstremer: Enten som et stolt naturfolk i barske omgivelser eller som alkoholiserede tabere der er bukket under for moderniteten. Foredrag den 2. april.
Læs side 5

Det sker 19.-23. marts

Om tidernes morgen og hvad derpå fulgte

FOREDRAG – Ved astronom, dr.scient. Erik Høg med efterfølgende diskussion
Tid: 19/3 kl. 19
Sted: Juliane Maries Vej 30, auditoriet
Arr.: Niels Bohr Institutet, www.astro.ku.dk/~erik/TidernesNBI2009.pdf

Corporate Social Responsibility

KONFERENCE – Nyt samarbejde mellem forskningscentret FOCOFIMA, Det Juridiske Fakultet, og lektor, ph.d. Karin Buhmann, Life, markeres
Tid: 23/3 kl. 15-18
Sted: Alexandersalen, Bispetorvet 1-3
Arr.: FOCOFIMA. Gratis for studerende og forskere ved KU. Tilmelding på http://jura.ku.dk/focofima/corporate_social_responsibility/

24. marts

Fodbold, Kosovo og demokratisering

GÆSTEFORELÆSNING – Ved Christian Axboe Nielsen, adjunkt i Sydøsteuropæiske studier, Institut for Historie og Områdestudier, Aarhus Universitet
Tid: 24/3 kl. 14-16
Sted: KUA, Snorresgade 17-19, lokale U3
Arr.: Østeuropæisk Afdeling, Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier, e-mail: martmads@hum.ku.dk

Key Issues in Global Migration

GÆSTEFORELÆSNING – Ved professor Stephen Castles, International Migration Institute, University of Oxford
Tid: 24/3 kl. 14-16
Sted: CSS, Øster Farimagsgade 5, lokale 1.1.18
Arr.: Migrationsinitiativet. Tilmelding på www.migration.ku.dk senest 20/3 kl. 12

24. marts

Polymorfien

FOREDRAG – 'New treatment strategies for chronic *Pseudomonas aeruginosa* biofilm lung infection in cystic fibrosis patients' ved Nadine Hoffmann, Klinisk Mikrobiologisk Afd., Rigshospitalet
Tid: 24/3 kl. 15
Sted: SSI, bygning 37, kantinen
Arr.: Polymorfien, www.ssi.dk

Islamseminar

GÆSTEFORELÆSNING – 'Religion, Secularism and Politics in Contemporarys pain. The Case of the Imam of Fuengirola' by Docent Eva Evers Rosander, Uppsala Universitet
Tid: 24/3 kl. 15.15-17.00
Sted: Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier, Snorresgade 17-19, lokale U6
Arr.: ToRS, yderligere info på e-mail: raudvere@hum.ku.dk

25.-26. marts

The EU and development aid

JEAN MONNET LECTURE – By Morten Broberg, Project Senior Ressearcher, Danish Institute for International Studies
Tid: 25/3 kl. 12.15-14.00
Sted: CSS, lokale 2.1.42
Arr.: Institut for Statskundskab, www.polsci.ku.dk

BRIC-seminar

PHD COURSE – 'Alternative splicing to produce useful nonsense' by Chris Smith, University of Cambridge. The seminar is part of a PhD course, but everybody is welcome
Tid: 26/3 kl. 13-14
Sted: Copenhagen Biocenter, Ole Maaløes Vej 5, Lundbeck foundation Auditorium
Arr.: BRIC, www.bric.ku.dk

Kort nyt

FOTO: POLFOTO

Dansens Dag på Institut for Idræt

DANS – Onsdag d. 29. april er det Dansens Dag. UNESCO har taget initiativ til at dansen fejres i hele verden. Og det skal den selvfølgelig også på Institut for Idræt (IFI). På dansens dag afholder IFI (Nørre Alle 51) kl. 11.30-16 en masse spændende workshops og performances med unge idrætsstuderende som undervisere. Der vil være workshops i breakdance, lindyhop, linedance, salsa, flamenco, hiphop, funk, folkedans, kampdans, aerobic, electric boogie, ballet og meget mere. Dagen krydres med små performances med høj energi.

Gymnasier er velkomne

Flyt din idrætsundervisning til Institut for Idræt. Gymnasier er særligt velkomne, og IFI modtager gerne tilmeldinger klassevis. Tilmed helst så nøjagtigt antal deltagere som muligt. Det er først til mølle princippet der gælder, og mange har allerede meldt deres ankomst. IFI prioriterer gymnasier der kan deltage hele dagen. Tilmelding senest den 1. april til Helle Winther, hwinther@ifi.ku.dk eller Charlotte Svendler, Nielsen csnielsen@ifi.ku.dk.

Læs mere på www.ifi.ku.dk/formidling/arrangementer/dansens_dag_2009/

Boliger

Bolig søges

Copenhagen
Period: As soon as possible.
Size: 1 room in shared apartment.
Equipment: Furnished, Internet.
Tenant: PhD, female, non-smoker, no pets.
Rent: Max 5.000 kr. per month.
Contact: E-mail: lastmabe@gmail.com.

København
Periode: Fra maj 2009 til juli/aug. 2010.
Størrelse: Lejlighed.
Husleje: Maks. 4.500 kr. pr. md.
Lejer: Kvindelig forsker, ikke ryger.
Kontakt: Søren Kierkegaard Forskningscenteret, e-mail: sek@sk.ku.dk, tlf. 3376 6900.

Bolig udlejes

Østerbro
Periode: Ledig nu.
Størrelse: Lejlighed, 6 vær., 163 kvm.
Husleje: 20.000 kr. pr. md.
Kontakt: Leif Vedel Sørensen, e-mail: lvs@kognitivklinik.dk, tlf. 2614 6027.

Copenhagen NV
Period: 2 years from now.
Size: Apartment, 2 rooms, 54 sqm.
Rent: 5.500 kr. per month excl. electricity/Internet/TV.
Deposit: 16.500 kr.
Contact: E-mail: hwj@ck.dk.

Nørrebro
Periode: Kortere el. længere periode.
Størrelse: Værelse, 18 kvm.
Udstyr: U- el. møbleret, adgang til køkken og bad.
Husleje: 3.500 kr. pr. md. inkl. forbrug.
Kontakt: E-mail: peter.dammottesen@gmail.com, tlf. 6130 1530.

Hellerup
Period: Limited period, min. 2 months.
Size: Flat, 2 rooms, 80 sqm.
Equipment: Furnished.
Tenant: Non-smoker, no pets.
Rent: 9.500 kr. per month excl. expenses.
Contact: Marianne, e-mail: mariannethomsen@hotmail.com.

København
Periode: Pr. 1/4-09, 1–2 år.
Størrelse: Lejlighed, 2 vær., 73 kvm.
Udstyr: Delvist møbleret.
Husleje: 10.000 kr. pr. md. inkl. varme/antenne/internet.
Kontakt: E-mail: kavedel2@gmail.com.

Vesterbro
Period: From 1/4-09.
Size: 2 joined rooms in apartment.
Equipment: Shared kitchen and bathroom.
Tenant: Non-smoker.
Rent: 4.500 kr. per month.
Contact: E-mail: gry.overgaard@gmail.com, tel. 5094 3304.

Indre by
Periode: Fra 1/4-09, ca. 6 mdr.
Størrelse: Værelse.
Udstyr: Møbleret, egen indgang.
Husleje: 3.500 kr. pr. md.
Kontakt: Tlf. 2684 2015.

Copenhagen
Period: From 1/7-09 to 1/2-10.
Size: Apartment, 3 rooms, 81 sqm.
Equipment: Semi- or furnished.
Rent: 6.500 kr. per month excl. electricity/gas.
Contact: Matias Sevel Rasmussen, e-mail: sevel@math.ku.dk.

Farum
Periode: Snarest, 1-2 år.
Størrelse: Hus, 110 kvm.
Udstyr: Nyt køkken. Adgang til have.
Husleje: 12.000 kr. pr. md. ekskl. forbrug.
Kontakt: E-mail: nodskov@hotmail.com, tlf. 4074 1662.

City
Period: From 15/8-09.
Size: Apartment, 4 rooms, 120 sqm.
Equipment: Furnished with all amenities.
Rent: 12.100 kr. per month incl. heating, cable TV/Internet.
Contact: Tel. 3532 7967.

Kollegier

Håndværkerkollegiet
Ledige værelser til alle slags studerende – både akademikere og håndværkere. Kollegiet ligger på Bispebjerg Parkallé tæt på S-tog og bus til centrum. Værelserne er 12 kvm., og huslejen er 2.130 kr. pr. md. inkl. kabeltv, internet, varme, vand og el. Møbler kan lånes gratis. Der er vaskefaciliteter, cykelkælder, gratis parkering, festsal m.m. Ansøgning findes på www.haandvaerkerkollegiet.dk. Har du spørgsmål, eller ønsker du en rundvisning, kan du skrive til kollegianerraad@haandvaerkerkollegiet.dk.

Stillinger

VIP-stillinger

Sundhedsvidenskab

Associate Professorship in Epidemiology
Applications are invited for a permanent position as associate professor in epidemiology with special emphasis on stress research including consequences of social exposures and psychobiological stress mechanisms, at the Department of Public Health, to commence as soon as possible.
Full announcement: Applications cannot be based on this extract. See www.ku.dk/stillinger or contact the Faculty on tel. + 45 3532 7048.
Application deadline: 20/4-09 at 14 noon.

Forskningsassistent/postdoc
Forsker til evaluering af patientforløb: stillingen er ledig til besættelse 1/5-09 el. snarest derefter. Stillingen er tidsbegrænset til 2,5 år og er tilknyttet Afdeling for Sundhedstjenesteforskning på Københavns Universitet og Afdeling for Sammenhængende Patientforløb på Bispebjerg Hospital.
Fuldt opslag: Dette uddrag kan ikke danne grundlag for ansøgning. Se www.ifsv.ku.dk.
Ansøgningsfrist: 1/4-09, kl. 12.00.

Humaniora

Professorat i Anvendt lingvistik
Ved Institut for Nordiske studier og sprogvidenskab er en professoratstilling opslået som led i implementeringen af institutttets forsknings- og uddannelsesstrategi, som bl.a. omfatter intensivering af den sprogviden-

26. marts

Molekylær antropologi

GÆSTEFORELÆSNING – Ved Peter K. A. Jensen, lektor ved Institut for Human Genetik, Aarhus Universitet
Tid: 26/3 kl. 13.15
Sted: Nye KUA, lokale 23.0.50
Arr.: Roots of Europe – Language, Culture, and Migrations, http://rootsofeurope.ku.dk/kalender/molekylaer_antropologi/

Teorier og tanker om sprogforandringer

TEMAEFTERMIDDAG – Foredrag ved professor Bo Ralph, Inst. för svenska språket, Göteborgs Universitet, professor Frans Gregersen og lektor Inge Lise Pedersen, Center for Sociolingvistiske Sprogforandringsstudier
Tid: 26/3 kl. 14.00
Sted: Nye KUA, bygning 27, lokale 27.0.17
Arr.: Selskab for Nordisk Filologi, www.selskabfornordiskfilologi.dk

26. marts

Fugle og natur – på nettet

FOREDRAG – Ved Museumsinspektør Morten D.D. Hansen fra Naturhistorisk Museum, Århus
Tid: 26/3 kl. 19.30
Sted: Biologisk Institut, Universitetsparken 15, Auditorium B
Arr.: Dansk Naturhistorisk Forening, www.aki.ku.dk/dnf

Darwin og I.P. Jacobsen

FOREDRAG – Om I.P. Jacobsens oversættelse af Darwins epokegørende værk fra 1859 *On the Origin of Species by Means of Natural Selection* ved Lektor Erik Skyum-Nielsen
Tid: 26/3 kl. 20
Sted: Trinitatis Sognehus, Pilestræde 67
Arr.: Studentermenigheden i Indre by, www.studenterpraesterne.ku.dk

31. marts

FOTO: SCANPIX

Næstekærlighed og politik

DEBAT – med MF Ida Auken og MF Jesper Langballe
Tid: 31/3 kl. 19.30
Sted: Kældercaféen, Købmagergade 44, kælderen, over gården
Arr.: Teologisk Forening, marielouise.wadum@gmail.com. 25 kr. for ikke-medlemmer

Budet 'Du skal elske din næste' er hentet fra Det Gamle Testamente. Næstekærlighed bliver ofte forstået som indbegrebet af kristen etik. Budet forstås som bestemmende for alle aspekter af et kristent menneskes liv i forhold til andre mennesker. Hvilke implikationer har dette for den kristnes engagement i det politiske liv – eller har det nogen? Hvordan forholder den individuelle etik og politikkens kollektive, offentlige dimensioner sig til hinanden? Og hvad med det åndelige og det verdslige? Har næstekærlighed overhovedet noget med politik at gøre? To teologer der er medlem af Folketinget for hvert sit parti – Ida Auken, SF og Jesper Langballe, DF – har begge markante synspunkter på aktuel politik og på luthersk tradition, og vil diskutere disse spørgsmål.

skabelige forskning, herunder etablering af en forskergruppe i Individuelle forskelle i sproglige færdigheder. Til besættelse 1/8-09 el. snarest herefter.
Fuldt opslag: Dette uddrag kan ikke danne grundlag for ansøgning. Se www.ku.dk/stillinger el. kontakt Mette Christensen, tlf. 3532 8087, e-mail: mec@hum.ku.dk.
Ansøgningsfrist: 15/4-09, kl. 12.00.

Professorat i kønsstudier

Ved Institut for Nordiske studier og sprogvidenskab er en professoratstilling opslået som led i implementeringen af instituttets forsknings- og uddannelsesstrategi, som bl.a. omfatter en opgradering af Center for Kønsforskning. Til besættelse 1/8-09 el. snarest herefter.
Fuldt opslag: Dette uddrag kan ikke danne grundlag for ansøgning. Se www.ku.dk/stillinger el. kontakt Mette Christensen, tlf. 3532 8087, e-mail: mec@hum.ku.dk.
Ansøgningsfrist: 15/4-09, kl. 12.00.

Professorat MSO i kommunikation

Stillingen opslås som led i implementeringen af instituttets forsknings- og uddannelsesstrategi, som bl.a. omfatter udbygning af kommunikationsforskningen, herunder etablering af en forskergruppe i professionel interaktion. Dette mso-professorat i kommunikation med særligt henblik på virksomhedskommunikation er 5-årigt og til besættelse 1/8-09 el. snarest derefter.
Fuldt opslag: Dette uddrag kan ikke danne grundlag for ansøgning. Se www.ku.dk/stillinger el. kontakt Mette Christensen, tlf. 3532 8087, e-mail: mec@hum.ku.dk.
Ansøgningsfrist: 15/4-09, kl. 12.00.

Associate Professorship in Assyriology

The Department of Cross-Cultural and Regional Studies seeks a person with research and teaching qualifications within Akkadian philology and the history and culture of Mesopotamia, and close familiarity with the archaeology and research history of Mesopotamia. Post to commence 1/9-09 or as soon as possible thereafter.
Fuldt opslag: Dette uddrag kan ikke danne grundlag for ansøgning. Se www.ku.dk/stillinger el. kontakt Mette Christensen, tlf. 3532 8087, e-mail: mec@hum.ku.dk.
Ansøgningsfrist: 8/4-09, kl. 12.00.

Lektorat i strategisk kommunikation

Ved Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab (INSS) opslås hermed et lektorat i strategisk kommunikation til besættelse 1/8-09 el. snarest derefter. Lektoren skal forske i kommunikation og undervise i branding, public relations, politisk kommunikation, samt kampagnetilrettelæggelse på samtlige danskfagets niveauer og deltage i INSS's strategiske, formidlingsmæssige og administrative arbejde. Det vil være nødvendigt at have erfaring med både mundtlighed og skriftlighed.
Fuldt opslag: Dette uddrag kan ikke danne grundlag for ansøgning. Se www.ku.dk/stillinger el. kontakt Mette Christensen, tlf. 3532 8087, e-mail: mec@hum.ku.dk.
Ansøgningsfrist: 7/4-09, kl. 12.00.

Associate Professorship in Comparative Cultural Studies

The Department of Cross-cultural and Regional Studies (ToRS) at the University of Copenhagen is offering a position as Associate Professor in Comparative Cultural Studies. Post to commence 1/8-09 or as soon as possible thereafter.
Fuldt opslag: Dette uddrag kan ikke danne grundlag for ansøgning. Se www.ku.dk/stillinger el. kontakt Mette Christensen, tlf. 3532 8087, e-mail: mec@hum.ku.dk.
Ansøgningsfrist: 14/4-09, kl. 12.00.

Assistant Professorship in Comparative Cultural Studies

The Department of Cross-cultural and Regional Studies (ToRS) at the University of Copenhagen is offering a position as Assistant Professor in Comparative Cultural Studies. The position is for a fixed three-year term appointment. As the position is extraordinary, there can be no guarantee of a future tenured position as Associate Professor becoming available. Post to commence 1/8-09 or as soon as possible thereafter.
Fuldt opslag: Dette uddrag kan ikke danne grundlag for ansøgning. Se www.ku.dk/stillinger el. kontakt Mette Christensen, tlf. 3532 8087, e-mail: mec@hum.ku.dk.
Ansøgningsfrist: 14/4-09, kl. 12.00.

Adjunkturer i Kommunikation og it

Institut for Medier, Erkendelse og Formidling søger to adjunkter inden for Kommunikation og it. Adjunkterne skal undervisningsmæssigt medvirke i en ny BA-uddannelse i Kommunikation og it, http://studier.ku.dk/studier_A-z/kommunikation_og_it/. Det første optag til uddannelsen finder sted til efterårssemesteret 2009. Udover forskningskvalifikationer på dette område skal ansøgerne kunne dokumentere evner til at planlægge og udvikle undervisning inden for et eller flere af de centrale emner indenfor uddannelsen i Kommunikation og it: Grundlæggende kommunikationsteori, Empiriske undersøgelsesmetoder, Audiovisuel kommunikation, Kommunikation i kontekst, og Videnskabsteori. I ansøgningen skal præciseres, hvilke kurser ansøgeren mener at kunne undervise i, vedlagt udkast og ideer til plan for undervisningen.
Fuldt opslag: Dette uddrag kan ikke danne grundlag for ansøgning. Se www.ku.dk/stillinger el.

Technical University of Denmark DTU

SUMMER STUDENT JOB AT RISØ DTU

Are you a student and would you like to solve a research and development project in collaboration with our scientists? And even be paid for it? If so, we have a number of possibilities for you.

We offer a variety of summer jobs of 6 to 10 weeks duration where the hourly pay is approximately DKK 112. You can read more about the projects at risoe.dtu.dk under "Job and Career" where you moreover can send your application online.

At Risø DTU you find an international and interesting working environment. You get the opportunity to meet with colleagues in connection with many different events, scientific as well as cultural. You can also meet other students in our Friday café.

The deadline for applications **is 20 April 2009**

The Technical University of Denmark (DTU) is a modern, specialized technical university with considerable international influence and a high international standard. DTU develops and creates value using the natural sciences and technical sciences to benefit society. Our 6000 students are educating themselves for the future, and DTU's 4500 employees focus intensely on education, research, public-sector consultancy and innovation, which contribute to enhancing the economy and improving social welfare. DTU places high demands on and provides unique opportunities for all University employees. We strive for academic excellence, collegial respect and freedom tempered by responsibility.

Further details: dtu.dk

30.-31. marts

Carsten Niebuhr og rejsen til Arabia Felix

FOREDRAG – Ved lektor, dr.phil. Michael Harbsmeier
Tid: 30/3 kl. 19.30
Sted: Videnskabernes Selskab, H.C. Andersens Blvd. 35. Gratis adgangskort fås 14 dage før
Arr.: Videnskabernes Selskab, www.royalacademy.dk

The Unboundedness of the Conceptual

GÆSTEFORELÆSNING – 'Transcendental Logic and Minimal Empiricism: Lask and McDowell on the Unboundedness of the Conceptual' by Stephen Crowell, professor at Rice University, Houston, Texas
Tid: 31/3 kl. 10.15-12.00
Sted: KUA, Njalsgade 140-142, lokale 25.5.11
Arr.: Center for Subjectivity Research, www.cfs.ku.dk

31. marts-1. april

Polymorfien

FOREDRAG – 'In vitro evolution of biomolecules' ved Klaus Skaalum Lassen, AAS, SSI
Tid: 31/3 kl. 15.00
Sted: SSI, bygning 37, kantinen
Arr.: Polymorfien, www.ssi.dk

Referencehåndtering for begyndere

HELDAGSKURSUS – Reference Manager til Windows. Pris 1.300 kr.
Tid: 1/4 kl. 9.15-16.00
Sted: Kursuscenteret, Nørre Allé 49
Arr.: Det Natur- og Sundhedsvidenskabelige Fakultetsbibliotek. Tilmelding senest 25/3 til kursus@kb.dk

1.-2. april

European Integration and Danish businesses

JEAN MONNET LECTURE – By Torsten Asbjørn Andersen, Consultant, Danish Industries
Tid: 1/4 kl. 12.15-14.00
Sted: CSS, lokale 2.1.24
Arr.: Institut for Statskundskab, www.polsci.ku.dk

PubMed for ph.d.-studerende

KURSUS – Litteratursøgning i den medicinske database PubMed/MEDLINE. Pris 800 kr.
Tid: 2/4 kl. 9.15–16.15
Sted: Kursuscenteret, Nørre Allé 49
Arr.: Det Natur- og Sundhedsvidenskabelige Fakultetsbibliotek. Tilmelding senest 26/3-09 til kursus@kb.dk

2. april

BRIC-seminar

PhD COURSE – 'Control of mitosis: The spindle assembly checkpoint' by Jakob Nilsson, BRIC, Copenhagen. The seminar is part of a PhD course, but everybody is welcome
Tid: 2/4 kl. 13-14
Sted: Copenhagen Biocenter, Ole Maaløes Vej 5, Lundbeck foundation Auditorium
Arr.: BRIC, www.bric.ku.dk

Communities and Media Visibility

GÆSTEFORELÆSNING – Ved Kevin Barnhurst, professor of Communication, University of Illinois, Chicago
Tid: 2/4 kl. 14-16
Sted: Gamle KUA, lokale 5.2.29a
Arr.: Satsningsområdet Kulturens Medialisering, Institut for Medier, Erkendelse og Formidling

Støtte

kontakt Helle Kofoed Schæbel, tlf. 3532 8675, e-mail: hellesch@hum.ku.dk.
Ansøgningsfrist: 15/4-09, kl. 12.00.

Videnskabelig assistent i tysk sprog
Institut for Engelsk, Germansk og Romansk ønsker at styrke fagområdet tysk og indkalder derfor ansøgninger til en 3-årig stilling som videnskabelig assistent på halv tid i tysk sprog til besættelse 15/8-09. Stillingen indebærer forpligtelse til undervisning, vejledning og i mindre grad varetagelse af administrative opgaver. Kandidater der kan dokumentere undervisningserfaring inden for flest mulige af de sproglige discipliner, som der undervises i på tyskstudiet på Københavns Universitet vil blive foretrukket. Ansøgere skal kunne dokumentere fuld beherskelse af tysk og dansk i skrift og tale. Kendskab til andre af instituttets sprog vil være en fordel da instituttet gerne ser tværfaglig forskning og undervisning.
Fuldt opslag: Dette uddrag kan ikke danne grundlag for ansøgning. Se www.ku.dk/stillinger el. kontakt Helle Kofoed Schæbel, tlf. 3532 8675, e-mail: hellesch@hum.ku.dk.
Ansøgningsfrist: 3/4-09, kl. 12.00.

Undervisningsassistenter

til Institut for Teologi ved Ilisimatusarfik

Ved Ilisimatusarfik / Grønlands Universitet, Institut for Teologi, Nuuk, vil der, under forudsætning af fornøden bevilling, være følgende stillinger som undervisningsassistenter at besætte i efterårssemesteret 2009:

- Etik og Religionsfilosofi 1, 60 konfrontationstimer
- Det Nye Testamentes eksegese 2 (NT 2), 48 konfrontationstimer
- Det Nye Testamentes eksegese 3 (NT 3), 48 konfrontationstimer
- NT 2 og NT 3 ligger i forlængelse af hinanden.

Den gældende studieordning kan ses på www.uni.gl under *Uddannelse – Studieordninger – Teologi bachelor.*

Det er en betingelse for at opnå ansættelse at ansøgeren har en kandidatgrad i teologi fra et dansk universitet eller på anden måde har opnået kvalifikationer der kan sidestilles hermed.

Ansøgningen skal indeholde forslag til undervisningsforløb og være bilagt CV med oplysning om ansøgers faglige profil.

Stillingerne aflønnes efter gældende overenskomst (inklusive gældende forberedelsestid), og for ansatte der ikke er bosat i Nuuk, ydes tiltrædelses- og fratrædelsesrejser, samt logi og dagpenge efter Grønlands Hjemmestyres takst.

Yderligere oplysninger om stillingerne kan fås ved henvendelse til Institutleder, dr. theol. Aage Rydstrøm-Poulsen: aarp@teo.uni.gl eller Universitetsdirektør Estrid Janussen: esja@uni.gl.

Ansøgning og CV bedes fremsendt elektronisk til Institutleder, dr. theol. Aage Rydstrøm-Poulsen: aarp@teo.uni.gl eller pr. post til Ilisimatusarfik, Institut for Teologi, Postboks 1061, 3900 Nuuk.

Ansøgningsfrist: 16. april 2009 kl. 12.00.

Ph.d.-stipendier

Cell Division/BRIC
The newly established Nilsson Group is seeking a highly motivated candidate for a PhD fellowship in cell division and chromosome segregation research. The project relates to our ongoing efforts in understanding the molecular mechanism of the spindle assembly checkpoint, and how this controls chromosome segregation. The aim is to investigate the role of spindle assembly checkpoint proteins at the kinetochore and how this interaction modulates chromosome segregation. The project involves a wide range of biochemical and cell biological techniques and will require reconstitution of kinetochore complexes and time-lapse microscopy to follow the dynamics of proteins in living cells. Read more about the position, Nilsson Group, BRIC and the research school MoMeD on www.bric.ku.dk.
Full announcement: Applications cannot be based on this extract. See www.ku.dk/stillinger.
Application deadline: 14/4-09 at noon.

Economics, Political Science and Psychology
Applications are invited for PhD scholarships at the Copenhagen Graduate School of Social Sciences, University of Copenhagen. Employment is expected to start on 1/9-09. The programme includes the drafting of a PhD thesis, active participation in research networks, PhD courses, teaching and other forms of public research dissemination. A PhD programme can be undertaken as a three year full-time study in the 5+3 programme or a four year full time study in the 4+4 programme. For further information, please consult the homepage of the relevant department www.econ.ku.dk/PhD/; www.polsci.ku.dk/english/phd/ or www.psy.ku.dk/forskning/phd/.
Full announcement: Applications cannot be based on this extract. See www.ku.dk/stillinger or http://employment.ku.dk/.
Application deadline: 4/5-09 at 12 noon.

Optimal drug therapy
The Faculty of Pharmaceutical Sciences, Department of Pharmacology and Pharmacotherapy, is pleased to announce that a PhD fellowship will be available from 1/5-09: Cultural factors and medicine use among children.
Full announcement: Applications cannot be based on this extract. See www.farma.ku.dk/stillinger.
Application deadline: 14/4-09 at 12 noon.

Forskningsstøtte

Eva og Henry Frænkels Mindefond
Til fremme af forskning inden for kræft-, hjerte- og kredsløbssygdomme uddeles i 2009 ca. 1,5 mio. kr. Støtten gives til indkøb af apparatur, udgivelse af videnskabelige skrifter eller som legater til videnskabsmænd og læger til forskning ved videnskabelige institutioner i Danmark eller i udlandet. Fonden lægger i særlig grad vægt på udveksling mellem Danmark og Israel. Ansøgninger indsendes elektronisk på www.fraenkel.info.
Ansøgningsfrist: 1/5-09.
Uddeling: Ca. 1/9-09.

Asian Dynamics Initiative
Asian Dynamics Initiative (ADI) yder støtte til projekter og initiativer med relation til Asien i 2009. Ansatte ved Københavns Universitet kan søge støtte til enkeltstående arrangementer såsom workshops, seminarer og gæsteforelæsninger eller tilskud til nye projekters startfase. Læs det fulde opslag på http://asian-dynamics.ku.dk/midler/adi2009/.
Ansøgningsfrist: 15/4-09.

Legater og stipendier

Løffler & Steensbys Rejselegat
Legatet uddeles til masterstuderende i geografi ved Københavns Universitet som støtte til feltarbejde og studierejse på specialeniveau. Ansøgningen skal indeholde beskrivelse af formål, budget, CV og udskrift af eksamensresultater og sendes til Løfflers & Steensbys Rejsele-

2. april

Danmark og grønlandskheden

FOREDRAG – Ved ph.d. Søren Rud, Historie, Københavns Universitet, som et led i foredragsrækken 'Minoritetskonflikter'
Tid: 2/4 kl. 15-17
Sted: KUA, lokale 23.0.49
Arr.: DHS. Pris 10 kr. Medlemmer gratis

FOTO: SCANPIX

Foredraget har undertitlen 'Etnologi, kolonial administration og danske grønlandsbilleder'. Det fremføres ofte (senest af grønlandskenderen og forfatteren Kim Leine) at den danske opfattelse af Grønland og grønlændere er præget af to ekstremer: på den ene side ses grønlænderne som et stolt naturfolk der frister tilværelsen i barske omgivelser; på den anden side ses de lige så ofte som forhutlede og alkoholiserede tabere der ikke kan håndtere kompleksiteten og fristelserne i den moderne tilværelse. Begge opfattelser trækker på en forståelse af grønlænderne som stærkt præget af deres kultur, hvad enten denne kultur dyrkes og forherliges eller bruges til at forklare en manglende succes, er grønlænderne i den danske optik 'fanget i deres kultur'. Dette foredrag vil forsøge at efterspore nogle af de historiske forudsætninger for den fastlåste opfattelse af grønlandsk kultur og undersøge forbindelserne mellem en kolonial administrationsstrategi og et etnologisk ideal i 1800-tallets Grønland.

2. april

Jesus i islam

FOREDRAG – Ved Ricardt Riis, cand.theol. Pastor emeritus
Tid: 2/4 kl. 20
Sted: Vartov, Farvergade 27H, 1. sal
Arr.: Studenterkredsen. Pris 25 kr. for ikke-medlemmer

Evolutionslære på celluloid

FILMFOREVISNING – Visning af filmen Inherit the Wind (1960) med oplæg forinden af professor Torben Kragh Grodal
Tid: 2/4 kl. 20.15 – NB! Nyt tidspunkt
Sted: Cinemateket, Gothersgade 55
Arr.: Studentermenigheden i Indre by, www.studenterpraesterne.ku.dk. Begrænset antal gratis billetter ved bestilling til Annette Davidsen, tlf. 5353 5131 eller e-mail: davidsen@hum.ku.dk

3. april

Modeller for kulturel diversitet

SEMINAR – Tina Gudrun Jensen fra Det Nationale Forskningscenter for Velfærd holder oplæg med efterfølgende diskussion
Tid: 3/4 kl. 13.15-15.00
Sted: KUA, Njalsgade 80, lokale 5.2.29a
Arr.: Center for Studier af Lighed og Multikulturalisme, www.cesem.ku.dk. Tilmelding via e-mail på cesem@hum.ku.dk

Naming God, naming infinity

HISTORY OF SCIENCE SEMINAR – 'A True Story of Religious Mysticism and Mathematical Creativity' by Loren Graham, Massachusetts Institute of Technology, Cambridge, and Jean-Michel Kantor, Institut de Mathématiques de Jussieu, Paris
Tid: 3/4 kl. 14.15
Sted: Blegdamsvej 17, auditorium M
Arr.: Niels Bohr Institutet, www.nba.nbi.dk

Forsvar

gat, att.: Christian Wichmann Matthiessen, Institut for Geografi og Geologi, Øster Voldgade 10, 1350 Kbh. K.
Ansøgningsfrist: 6/4-09.

Vibeke Binder og Povl Riis' Fond
Eftersom fondet nedlægges, vil fondskapitalen blive brugt til skolarstipendier til studerende over de næste 3 år. Stipendierne gives til studerende der arbejder med projekter inden for fondens formålsområde, særligt studier vedrørende de inflammatoriske tarmsygdomme. Stipendierne vil omfatte det fribeløb som studerende må optjene samtidig med SU og gives for en periode på 6-12 mdr. Projektbeskrivelse samt en vurdering af projektet og en udtalelse fra den afdeling/institut hvor projektet skal udføres, om ekspertise og mulighed for supervisering inden for det pågældende forskningsfelt indsendes til Bestyrelsen for Vibeke Binder og Povl Riis' fond, Brødhøj 17, 2820 Gentofte.
Ansøgningsfrist: 1/5-09.

Laurits Andersens Fond
Fonden udbyder 2 gange årligt stipendier til 1 års kinesisk sprogstudium ved Tongji Universitet i Shanghai. Stipendiet er på 120.000 kr. og dækker udgifter til rejse, studium og ophold. Stipendiet kan søges af studerende eller yngre færdiguddannede der ønsker en karriere i dansk erhvervsliv. Forhåndskendskab til kinesisk er en fordel, men ikke en betingelse. Motiveret ansøgning gerne vedlagt foto sendes til Laurits Andersens Fond, Vasekær 10, 2730 Herlev. Tildeling sker på baggrund af ansøgning og efterfølgende personligt interview. Telefonisk vejledning er mulig ved henvendelse til sekretariatschef Claus Ehlers på tlf. 3961 3080
Ansøgningsfrist: 15/4-09 og 15/10-09.

Disputatsforsvar

Naturvidenskab

Bjarne Madsen
Titel: Regional Economic Development from a local Economic Perspective – A General Accounting and Modelling Approach.
Tid: 24/4-09, kl. 13.00.
Sted: Studiestræde 6, Anneksauditorium A.
Disputatsen: Kan downloades på www.CRT.dk.

Ph.d.-forsvar

Sundhedsvidenskab

Tomas Møller Christensen
Titel: The Charcot Foot - Aspects of the Pathogenesis of the Charcot Foot, (Charcot Osteoarthropathy) in Patients with Diabetes.
Tid: 27/3-09, kl. 14.00.
Sted: Bispebjerg Hospital, Bisbebjerg Bakke 23, indgang 50, Sygeplejerske Auditorium.
Afhandlingen: Fås ved henvendelse til tomas@dadlnet.dk.

Biovidenskab

Chummy Sikalizyo Sikasunge
Titel: Immuno-pathological responses to Taenia solium infections in pigs.
Tid: 26/3-09, kl. 13.00
Sted: LIFE, Dyrlægevej 100, Aud. A202.

Farma

Cand.pharm. Mie Larsen
Titel: The role of PAT1 (SLC36A1) in oral drug delivery: Absorption of gaboxadol in vitro and in vivo.
Tid: 25/3-09, kl. 15.00.
Sted: Auditorium 3.
Afhandlingen: Resumé findes på www.farma.ku.dk/phd/defences, og selve afhandlingen kan ses på Fakultetets bibliotek.

MSc Kaisa Naelapää
Titel: Fluidised Bed Coating – New Approaches for Process Optimisation.
Tid: 26/3-09, kl. 14.00.
Sted: Auditorium 3.
Afhandlingen: Resumé findes på www.farma.ku.dk/phd/defences, og selve afhandlingen kan ses på Fakultetets bibliotek.

Morten Allesø
Titel: Multivariate Tools and Non-Destructive Spectroscopy as a Part of Effective Solid Form Screening.

DET HUMANISTISKE FAKULTET
KØBENHAVNS UNIVERSITET

International Conference:

THE POLITICS OF
SOCIAL COHESION

September 9 – 12, 2009 at the University of Copenhagen,
The Faculty of Humanities, Njalsgade 80, DK-2300 Copenhagen S.

Centre for the Study of Equality and Multiculturalism (CESEM) invites you to a four day long conference on the politics of social cohesion with following keynote speakers:

Keith Banting (Policy Studies, Queen's University) - Nils Holtug (Philosophy, University of Copenhagen) - Christian Joppke (Government, American University of Paris) - James Jupp (Immigration and Multicultural Studies, Australian National University) - Niels Kærgård (Economics, University of Copenhagen) - Yngve Lithman (Sociology, University of Bergen) - Andrew Mason (Social Science, University of Southampton) - Per Mouritsen (Politics, University of Aarhus) - Gert Tinggaard Svendsen (Politics, University of Aarhus) - Eric Uslaner (Government and Politics, University of Maryland)

Call for papers:
Please send an abstract of no more than 200 words to cesem@hum.ku.dk on May 1, 2009 at noon at the latest.

Everybody is welcome.

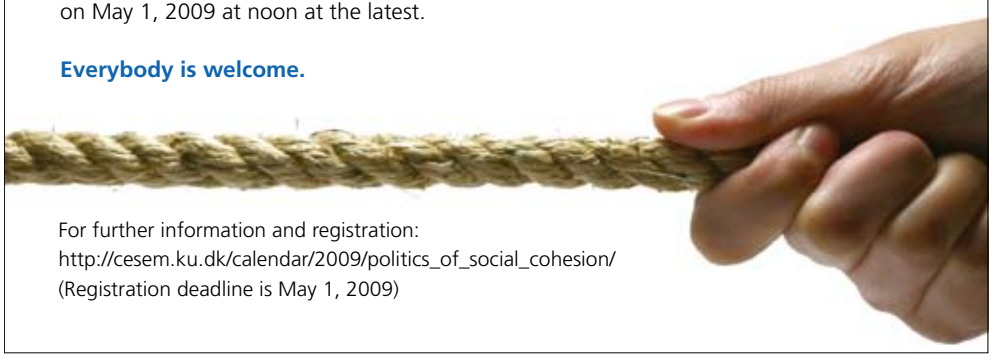

For further information and registration:
http://cesem.ku.dk/calendar/2009/politics_of_social_cohesion/
(Registration deadline is May 1, 2009)

15.-16. april

Hvad kan coaching lære fra supervision?

FOREDRAG – 'Supervisionens processer, metoder og dilemmaer' ved Jan Nielsen, lektor i klinisk psykologi, Psykologisk Institut
Tid: 15/4 kl. 15.30-17.00
Sted: H.C. Ørsted Instituttet, Universitetsparken 5, auditorium 4
Arr.: Institut for Idræt. Tilmelding på coaching@ifi.ku.dk

Lingvistkredsen

FOREDRAG – 'Functional Discourse Grammar – en introduktion' ved Ole Nedergaard Thomsen, RUC
Tid: 16/4 kl. 14.15-16.00
Sted: Nye KUA, lokale 22.0.49
Arr.: Dansk Funktionel Lingvistik, www.lingvistkredsen.dk

16.-20. april

Historie on location

FOREDRAG – Professor Jens Morten Hansen fortæller om Nicolaus Steno, en af Danmarks største videnskabsmænd
Tid: 16/4 kl. 20
Sted: St. Kannikestræde 12, Borchs Kollegium
Arr.: Studentermenigheden i Indre by, www.studenterpraesterne.ku.dk

Environmental Policies and the EU

JEAN MONNET LECTURE – Ved Dan Jørgensen, Member of the European Parliament
Tid: 20/4 kl. 12.15-14.00
Sted: CSS, lokale 5.1.16
Arr.: Institut for Statskundskab, www.polsci.ku.dk

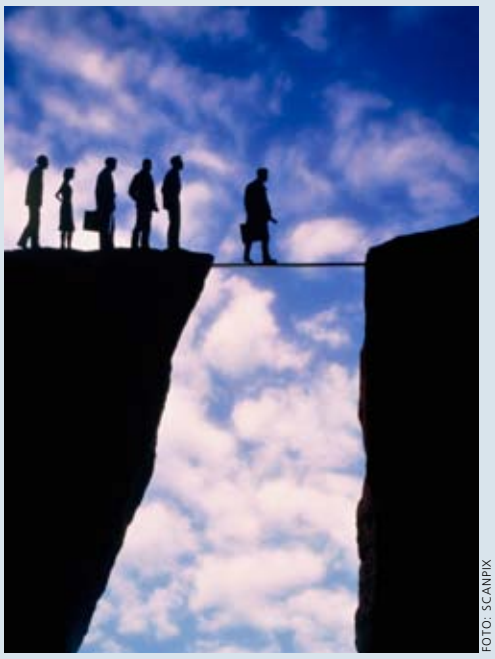

FOTO: SCANPIX

20.-21. april

Tiltrædelser

TILTRÆDELSESFORELÆSNINGER – Ved professor Jørn Børling Olsson, 'Character tables' (kl. 13.15-14.00) og professor Bergfinnur Durhuus, 'Random Geometry' (kl. 14.15-15.00)
Tid: 20/4 kl. 13.15-15.00
Sted: H.C. Ørsted Instituttet, auditorium 4
Arr.: Instituttet

Go Global – Careers without Frontiers

INTERNATIONAL KARRIEREBØRS – Mød fx Novo Nordisk, Vestas, Udenrigsministeriet og Mellemfolkeligt Samvirke, og tag en personlig og uformel snak med virksomhederne om job, specialepladser, praktik, studiejob og mentorforløb i Danmark og globalt
Tid: 21/4 kl. 12.30–16.15
Sted: Festsalen, Frue Plads
Arr.: Kubulus Alumni. Tilmelding på www.kubulus.ku.dk

Navne

Tid: 15/4-09, kl. 14.00.
Sted: Auditorium 3.
Afhandlingen: Resumé findes på www.farma.ku.dk/phd/defences, og selve afhandlingen kan ses på Fakultetets bibliotek.

Cand.pharm. Signe Mølhøj
Titel: Dynamics of Adipose Tissue Metabolism – Effects of Pharmacological Intervention.
Tid: 17/4-09, kl. 14.00.
Sted: Benzon Auditoriet.
Afhandlingen: Resumé findes på www.farma.ku.dk/phd/defences, og selve afhandlingen kan ses på Fakultetets bibliotek.

Cand.pharm. Linda Aagaard Thomsen
Titel: Quality Indicators for Preventable Adverse Drug Events in Patients with Type 2 Diabetes. Application of a New Register-Based Model.
Tid: 20/4-09, kl. 14.00.
Sted: Benzon Auditoriet.
Afhandlingen: Resumé findes på www.farma.ku.dk/phd/defences, og selve afhandlingen kan ses på Fakultetets bibliotek.

Prisopgave

Hæder til historiestuderende

Ditte Wonsyld får Dansk Medicinsk-historisk Selskabs Studenterpris for en opgave om koleraen i København i 1853

Ditte Wonsyld fra Saxo-Instituttet har undersøgt indsatsen mod koleraepidemien i København i 1853. Det har nu indbragt hende Dansk Medicinsk-historisk Selskabs Studenterpris på 10.000 kr.

I midten af juni 1853 udbrød der kolera i Nyboder i København. I løbet af få måneder bevægede sygdommen sig hen over det meste af byen, og da epidemien ebbede ud i oktober, var flere end 4.000 københavnere døde. Imidlertid er det ikke antallet af døde der gør denne koleraepidemi til en vigtig begivenhed i dansk medicinhistorie, men derimod de omfattende foranstaltninger der fra myndighederne og private organisationers side blev sat i værk for at bremse koleraens hærgen.
Der blev oprettet nødhospitaler. Befolkningens adfærd blev overvåget og kontrolleret for at forebygge nye sygdomsudbrud. Der blev trukket hårdt på det unge folkestyres bureaukrati. Befolkningen blev informeret om sundhedsfremmende adfærd. Og private organisationer viste deres evne til at yde en koordineret indsats. Koleraepidemien i 1853 er på mange måder første gang man kan se det moderne samfund sætte ind over for en akut trussel mod folkesundheden.

Kampe i koleraens tid

Denne spændende historie har historiestuderende Ditte Wonsyld sat sig for at se nærmere på. I det enorme materiale har Ditte Wonsyld valgt at fokusere på forholdet mellem den måde datidens læger forstod koleraens smitteveje på og de forebyggende tiltag der blev gjort.

I midten af 1800-tallet var lægerne delt mellem misamatikere der mente at sygdomme opstod på grund af skadelige dampe og stoffer i luften og contagionisterne der mente at sygdomme blev overført fra menneske til menneske. De to retninger førte til meget forskellige syn på sygdomsforebyggelse, og det kan aflæses i holdningen til koleraepidemien. Samtidig blev det i løbet af epidemien klart for lægerne at hverken miasmatikere eller contagionister til fulde kunne forklare koleraens forløb.

På den måde havde samtiden meget at lære af koleraepidemien, og den fik da også på nogle punkter markante følger, fx med opførelsen af Københavns Kommunehospital (det nuværende Center for Samfund og Sundhed på KU, red.) der stod færdig i 1863. Men på andre områder fik lægernes anbefalinger til centraladministrationen ikke stor effekt hvilket siger noget om magtforholdet mellem lægestanden og administrationen på det tidspunkt.

Ditte Wonsylds opgave *Koleraen i København 1853 – og hvordan man forsøgte at komme den til livs* kan læses på Dansk Medicinsk-historisk Selskabs hjemmeside www.dmhs1917.dk, hvor man også kan finde information om studenterprisen.

Navne

Tiltrædelser

Per Helboe
NY PROFESSOR PÅ FARMA – Per Helboe er 1. marts blevet adjungeret professor på Institut for Farmaci og Analytisk Kemi. Han er uddannet farmaceut, ph.d. og dr.pharm. og arbejder som afdelingschef i Lægemiddelstyrelsen. Han har igennem en lang årrække været ansat i Lægemiddelstyrelsen hvor hans ansvarsområder i nyere tid har relateret sig særligt til lægemiddelgodkendelse og kravene hertil. Per Helboe er som afdelingschef i Lægemiddelgodkendelse ansvarlig for hele problemkomplekset omkring ansøgning og godkendelse af lægemidler som varetages i et meget tæt samarbejde med lægemiddelmyndighederne i de øvrige EU-lande. Udnævnelsen vil resultere i opstarten af yderligere forskningsprojekter inden for lægemiddelregistreringsområdet.

Lars K. Poulsen
NY PROFESSOR I ALLERGI – Lars K. Poulsen er dr.med. og uddannet civilingeniør i kemi, og han har siden 1980'erne beskæftiget sig med allergi. Som professor fortsætter han sine studier af de aspekter af immunsystemet som er ansvarlige for allergiske reaktioner hos patienterne med det formål en dag at kunne forebygge sygdommen. Lars K. Poulsens første strategi er at identificere personer der har forstadierne til allergi, men endnu ikke udviser allergiske reaktioner, fx astma eller høfeber. Hans andet hovedområde er behandling, og her deltager han i et stort internationalt EU-finansieret projekt hvor forskere fra ti lande forsøger at udvikle vacciner mod fødevareallergi.

Jakob B. Sørensen
NY PROFESSOR I NEUROBIOLOGI – Institut for Neurovidenskab og Farmakologi har med et 5-årigt Junior Group Leader Fellowship på ti mio. kr. fra Lundbeckfonden ansat Jakob B. Sørensen i et professorat der fokuserer på nervesystemets biokemiske kommunikation. Jakob B. Sørensen og kolleger har bl.a. vist hvordan et protein-kompleks får blærerne og cellemembranen til at smelte sammen gennem en mekanisme der mest minder om en molekylær lynlås. Hvordan denne 'lynlås' bliver reguleret, og hvilken rolle den spiller for hjernens evne til at bearbejde information og udvikle sygdomme, er emnet for forskernes fremtidige undersøgelser.

Jørgen Delman
NY PROFESSOR I KINASTUDIER – Jørgen Delman er tiltrådt som professor i Kinastudier ved Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier hvor han skal være en af drivkræfterne i studiets fortsatte udvikling. Han kommer fra en stilling som direktør for NIAS – Nordisk Institut for Asienstudier. Jørgen Delmans forskning koncentrerer sig om udviklingsdynamikker i det moderne Kina med en stærk underliggende interesse for innovation, og Jørgen Delman har således arrangeret en række internationale konferencer og er en flittig foredragsholder og skribent i medierne. I de sidste par år har han været med til at søsætte KU's nye Asiensatsning, Asian Dynamics Initiative, hvor studiet af Kina er centralt placeret.

Lisbeth Nilas
NY PROFESSOR I GYNÆKOLOGI – Det sundhedsvidenskabelige Fakultet har ansat Lisbeth Nilas i et professorat i gynækologi med speciel fokus på endokrinologi (hormonlære) ved Institut for Gynækologi, Obstetrik og Pædiatri, som hun leder. Hun arbejder desuden som overlæge ved gynækologisk-obstetrisk afdeling på Hvidovre Hospital. Lisbeth Nilas forsker i den mest udbredte hormonelle forstyrrelse hos kvinder i den fødedygtige alder, det såkaldte polycystiske ovarie-syndrom, PCOS. Det viser sig enten ved få eller ingen ægløsninger, forhøjede mandlige kønshormoner og/eller mange små cyster på kvindens æggestokke. Lisbeth Nilas ønsker at belyse patofysiologien bag PCOS og vil undersøge sammenhængen mellem syndromet og fedme i forbindelse med fertilitet, svangerskab, fødsel og metaboliske senfølger.

Priser

Professor Peter Sandøe
KOMMUNIKATIONSPRIS – Lifes Kommunikationspris 2009 tildeles Peter Sandøe fra Det Biovidenskabelige Fakultet. Peter Sandøe formår at bringe videnskabelige emner i spil i den offentlige debat. Han kan sætte svære emner som bioteknologi og dyreetik på dagsordnen og få høj og lav, ung og gammel til at tænke dybere over eksempelvis klonede heste eller pumpede kyllinger. Senest spørger han om dyresex er i orden eller skal forbydes ved lov. Kan det forsvares at teste kemiske stoffer på dyr? Og bør vi acceptere kloning? Det er nogle af de problemer professor Sandøe debatterer på dyreetik.dk som er et site bl.a. for gymnasieelever der giver mulighed for at dyste i et rollespil der sætter brugeren i svære dilemmaer. Kommunikationsprisen er udtryk for at man på Life anerkender og søger at fremme de formidlingsaktiviteter der falder uden for traditionelt videnskabeligt arbejde og undervisning.

Universitetsavisen

Nørregade 10
Postboks 161
1017 København K
Tlf. 35 32 28 98
Fax 35 32 29 20
E-mail: uni-avis@adm.ku.dk
http://universitetsavisen.ku.dk/

Telefontid:
Mandag-torsdag kl. 9.00-16.00
Fredag kl. 10.00-13.00

Redaktion: Richard Bisgaard, ansvarshavende, DJ; Claus Baggersgaard, journalist, DJ; Christoffer Zieler, journalist; Anders Fjeldberg, journalist, DJ; Gry Bartroff Gaihede, informationsmedarbejder; Magnus Brandt Tingstrøm, praktikant, DJH; og Anita Hvonbech Pedersen, studentermedhjælper.

Redaktionel uafhængighed
Universitetsavisen er redaktionelt uafhængig af ledelsen hvis officielle standpunkt står at læse i KUmmentaren herunder. Resten af avisen redigeres efter gængse journalistiske kriterier og kan altså ikke tages som udtryk for ledelsens synspunkter og prioriteringer.

Annoncer: DG Media as, Gammel Torv 18, 1457 København K, tlf. 70 27 11 55, www.dgmedia.dk.

Layout: Rumfang
Tryk: Helsingør Dagblad
Oplag: 25.000

Medlem af Dansk Fagpresse.

Avisen udgives af Københavns Universitet 15 gange årligt. Avis 1, 5, 9 og 13 postomdeles; de øvrige numre skal selvafhentes i standere på fakulteterne.

Abonnement: 300 kr. årligt.
For udlandet 500 kr. årligt.

Udebliver avisen, så kontakt CityMail, e-mail: kundeservice @citymail.dk eller din lokale postmodtagelse. Ved længere tids udeblivelse send en mail til uni-avis@adm.ku.dk

Debat- og læserindlæg modtages gerne per e-mail.

Deadline (kl. 10)

Nr.	Meddelelser	Debat	Udkommer
5	**23/3**	**25/3**	**2/4**
6	20/4	22/4	30/4
7	11/5	13/5	22/5

»Kongressen har dermed ikke alene styrket KU's position i IARU; den har også sat en tyk streg under at KU er et universitet der har ambitioner om at deltage i den internationale debat.«

Af Rektor Ralf Hemmingsen og prorektor Lykke Friis

KUmmentar

Hard Talk i Bella Center

DEN AMERIKANSKE PRÆSIDENT Harry S. Truman har engang sagt: »Give me a one-handed economist! All my economists say, 'on the one hand – on the other hand'«. Det var som om Trumans spøgelse gik gennem Bella Center i torsdags. For på klimaforskerkongressens sidste eftermiddag afkrævede statsminister Anders Fogh Rasmussen et ret entydigt svar fra den fremmødte forskerverden.

»Jeg har brug for et konkret råd nu. [Den tyske klimaforsker] Stefan Rahmstorf sagde at målet om [at temperaturstigningerne på jorden holdes under] to grader ikke [er] forsvarligt. Så nu vil jeg gerne have at vide fra panelet: Kan vi som politikere stadig stole på IPCC's anbefalinger – eller kan vi ikke?« Hvortil Rahmstorf svarede at FN's klimapanel (IPCC) ikke har sagt at to grader er forsvarligt, men derimod at to grader skal opfattes som en øvre grænse hvilket i øvrigt også er EU's forhandlingsposition.

DEBATTEN MELLEM FOGH OG RAHMSTORF lignede en 'special edition' af BBC's *Hard Talk*. Men bag den kontante, let kuriøse ordveksling gemte der sig en interessant modstilling. På den ene side politikeren som har brug for klar besked så de politiske forhandlinger kan hvile på et fast grundlag. Et 'moving target' er svært at ramme som statsministeren formulerede det.

På den anden side er der forskeren for hvem det er en uskik at udtale sig for skråsikkert fordi ethvert forskningsresultat er forbundet med en vis usikkerhed. Sandheden er ikke en absolut størrelse; det er derimod bestræbelsen på at *søge* sandheden. Videnskab og politik har altså forskellige opgaver. Men netop derfor kan de også have gavn af at mødes som i sidste uge i Bella Center.

HELE FORMÅLET MED KLIMAKONGRESSEN var da også at få budskaberne ud til verdens politikere – og naturligvis også den 'globale landsby'. Og det synes at være lykkedes. Vi har endnu ikke optalt den samlede eksponering i medierne. Men et første, forsigtigt hug viser at kongressen blev dækket af små 500 online medier fra over 40 lande. Mindst to dusin artikler blev forfattet på gammeldags papir i den skrevne internationale presse.

Med 215 tilmeldte journalister var der om ikke tale om mandsopdækning, så i hvert fald et pænt *ratio* set i forhold til kongressens cirka 2000 deltagere. Og det giver unægtelig en særlig stemning af internationalt epi-center når scenevante journalister fra *International Herald Tribune* og *Independent* stiller spørgsmål til pressemødet. Når man *en* passant hører afrikanske journalisters eksotiske mobilsamtaler med redaktionen derhjemme. Og når vi begge på vore respektive rejser efter kongressen (Singapore og Riga), kan se KU omtalt i de internationale aviser som stewardesserne så beredvilligt forsøder turen med.

IAGTTAGERE FRA DEN KRITISKE SKOLE vil måske spørge om kongressen var sliddet og pengene værd? Trods betydelig træthed hos dem der trak det allerhårdeste læs (KU's klimasekretariat, den videnskabelige kommite og 'local organising commitee') er vort svar entydigt ja. Med afsæt i grundforskningen har forskere fra KU's otte fakulteter, i tæt samarbejde med IARU-alliancen, formået at spille ind i én af de vigtigste debatter p.t. – klimadebatten.

Kongressen har dermed ikke alene styrket KU's position i IARU; den har også sat en tyk streg under at KU er et universitet der har ambitioner om at deltage i den internationale debat. Spørg bare de stærkt engagerede jurastuderende fra blandt andet Sydafrika, USA, Chile, Indien og Australien der forhandlede dele af den nye Københavner-aftale på plads – og fik en global oplevelse de sent glemmer!

SOM ALLE ANDRE INTERNATIONALE kongresser var der naturligvis også nogle skønhedspletter – internationale kongresser er trods alt ikke hverdagskost på KU. Nogle mente at kongresmaden kunne have været bedre; andre var utilfredse med Bella Centerets grå arkitektur og ikke mindst dets ombygning der gjorde vejen fra metrostationen noget kringlet. Nuvel, sidstnævnte syntes nu ikke at skræmme forskerne der praktiserede hvad de prædiker. Trods de over 2000 deltagere havde taxachaufførerne stort set ikke noget at lave i de tre dage kongressen løb af stablen.

Når støvet efter kongressen har lagt sig, er vi derfor samlet set ganske overbeviste om at KU og IARU vil have medvirket til at styrke formidlingen af klimaforskning til den bredere offentlighed. Samtidig har den understreget at videnskab og politik trods deres væsensforskellighed kan indgå i en fornuftig arbejdsdeling som vi forhåbentlig vil se konkrete resultater af til FN's klimatopmøde til december. Som Winston Churchill engang sagde »We need scientists on tap; not on top«.

Hvad sker der, hvis du ikke annoncerer?

[ingenting!]

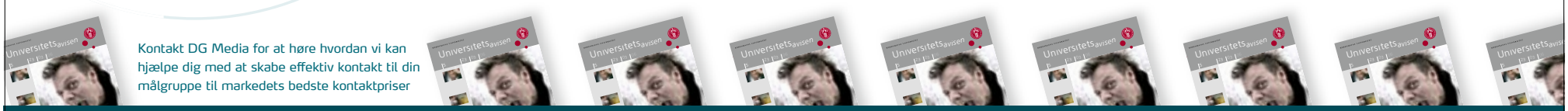

Kontakt DG Media for at høre hvordan vi kan hjælpe dig med at skabe effektiv kontakt til din målgruppe til markedets bedste kontaktpriser

DG Media a·s
Målrettet kontakt

Telefon 70 27 11 55 epost@dgmedia.dk www.dgmedia.dk
DG Media er Danmarks største mediehus med mere end 100 blade og magasiner